

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1925 augusztus 22.

223. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 135 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Fonciőre-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

A dosszié

(M.) Figyeljük csak, mi történt tegnap Beogradban?

Az SHS. királyság népszövetségi delegációja a külügyminiszter elnöklete alatt ülést tartott. Az ülés tíz óra után kezdődött s felegykor végződött. Ezalatt a jó két óra alatt a delegáció a következő munkát végezte el:

1. A külügyminiszter titkára ismertette a népszövetségi konferencia programját,

2. a delegáció hat szekcióra alakult,

3. minden szekció megalakította önálló szervezetét,

4. felosztották a tárgyalási anyagot az egyes szekciók között,

5. az egyes delegátusoknak megadták a szükséges felvilágosításokat és utasításokat,

6. „hosszasan” tárgyalták a magyarországi népszövetségi főbiztos jelentését és a görög menekültek segélyezésének ügyét,

7. Behatóan foglalkoztak a nemzetiségi kisebbségi kérdéssel is. Hogy a népszövetségi konferencia esetleges felszólalásait, ha szükség lesz rá, a kellő értékre tudják leszállítani, a delegáció tagjai áttanulmányozták a kisebbségekről szóló adatok dossziéját.

Ha végigolvassuk ezt a tárgysorozatot, igazat kell adnunk Radicsnak abban, hogy két óra alatt nyolc napi tárgyalás anyagát tárgyalták le.

A népszövetségi delegáció két óra alatt hét ügyet végzett s a hét ügy közül az egyik a kisebbségek ügye volt. Jó husz percnyi idő állhatott rendelkezésükre a kisebbségi kérdés tanulmányozására s a kisebbségekre vonatkozó adatokba való elmélyedésre.

Erre a husz perces „bepaukolás”-ra is azért volt a híradás szerint szükség, hogy ha a magyar delegáció szóba hozza a kisebbségi kérdést, felkészülve tudjanak válaszolni az esetleges támadásra. Mi azt hisszük, politikai táltosoknak kell azoknak lenniük, akik husz perc alatt meg tudnak ismerkedni a nemzetiségi kérdés egész komplexumával s át tudják tanulmányozni az erre vonatkozó adatokat. Inkább talán csak a kifejezések szerencsétlen megválasztásának lehet tulajdonítani azt az értelmet, melyet alig lehet összeegyeztetni az emberi agy felfogó képességének a tudomány által tisztázott mértékével.

Van azonban még valami, ami nyugtalanságot kelt.

A Népszövetség nemzetközi fóruma előtt a népszövetségi delegáció képviseli az SHS. királyságot. A garanciális szerződés a Népszövetséget jelöli meg a kisebbségekre vonatkozó nemzet-

közi szerződés végrehajtásának ellenőrzésével. A népszövetségi delegáció a nemzetiségi kérdésrel s a nemzetiségekkel szemben tanúsított magatartással a külügyminisztérium egy aktacsomójából ismerkedik meg. Ne legyen közöttünk félreértés! A magyar kisebbség nem vitte s nem is akarja a Népszövetség elé vinni panaszait, mint ahogy azt az erdélyi magyarság már több kérdésben megtagadta. Az SHS. királyság magyar kisebbsége tehát a népszövetségi konferenciától semmi gyakorlati eredményt nem vár. Mégis, — úgy gondolja — ha a népszövetségi delegáció vissza akarja venni a népszövetségi konferencián az SHS. királyság kormányának ellen intézett netáni támadásokat, nem elegendő a népszövetségi delegátusok felkészültségéhez, ha pusztán a külügyminisztérium aktáiból ismerkednek meg — huszperc alatt — azzal a jogi, gazdasági, szociális, kulturális és történelmi kérdések komplexumával, amit röviden nemzetiségi kérdésnek szoktak nevezni. Könyvből nem lehet megtanulni tornázni s az elmetornához sem elegendő a hivatalos adatok pár perces tanulmányozása. A támadá-

sok ellen nemcsak érvekkel lehet küzdeni, hanem úgyis, ha eltüntetik a támadási felületet. Talán a helyszíni tárgyalás, az érdekeltekkel való személyes érintkezés, a kivánságok és panaszok közvetlen meghallgatása s mindazoknak a tényeknek és bizonyítékoknak közvetlen felülvizsgálása, amire akár a kisebbségek, akár a kisebbségekkel szemben hivatkoznak, több tájékozottságot, jártasságot, értesültséget és adatgazdagságot adna a delegátusoknak a népszövetségi vita számára, mint a külügyminiszteri dosszié. Hogy is mondhatta volna Goethe? Szürke minden dosszié, de zöld az élet termőfaja. Stalán halenne panasz, aminek jogosságáról meggyőződnenek, a panasz orvoslása jobban lefegyverezné a támadást, mint a hivatalos adatok egész dandárja.

Ha már a népkisebbségek politikai kiskorúságban élnek, legyen gyámja a népszövetségi delegáció. S ha már a népszövetségi delegáció a gyámja, az igazság és méltányosság azt kívánja, hogy a kiskorúakat érdeklő ügyekben ne csak azokat hallgassa meg, akik a kiskorúságot meg akarják hosszabbítani.

Radics István elutazott Beogradból

Bucusnyilatkozatában éles támadást intéz a demokrata-párt ellen

Beogradból jelentik: Radics István pénteken este 8 óra után elutazott Beogradból. Elutazása előtt fogadta a *Bácsme gyei Napló* munkatársát, akinek a következőket mondotta tárgyalásairól:

— Benyomásaim, amelyeket Beogradban szereztem, nagyon jók s elejétől végig mindig jobbak és jobbak voltak. Kérem, hogy mint loyális újságíró, jegyezze fel a következőket: Egyik beográdi lap azt írta, hogy én ellenőrzést folytattam le pártom minisztériumaiban. Ez nagyon izléstelen cikk volt. Nekem ugyan nem árt, de *butaság*. Baráti látogatásokat tettem, amelyeket bárki más is megtehetett volna. Ez már abból is látszik, hogy magammal vittem a feleségemet és a fiamat. Azt mondják, hogy én nem vagyok képviselő s hogy voltaképpen senki se vagyok. Ha ez igaz is, akkor is szem előtt kell tartani, hogy elnöke vagyok a kormánykoalícióban résztvevő másik legerősebb pártnak s hogy kötelességem tájékozódni minden kérdésről.

— Három találkozásom volt Zsivkovics Ljubával, a radikális párt elnökével. A három beszélgetés, hogy úgy mondjam, krescendó-ban folyt le s egyik érdekesebb volt a másiknál. A be-

szélgetések során, mint fontos dolgot jelöltük meg, hogy azok, akik ezt a megegyezést létrehozták, kötelesek azt meg is valósítani, még pedig abban az irányban, amint azt kidolgozták. A megegyezés *nem pálmegegyezés*, noha két párt között jött létre, hanem *nemzeti és állami ügy*. Természetes, hogy az a két párt, amely megkötötte, a megegyezés folytán erősödik. Minden nagy mű jó eredményeket terem annak a pártnak, amely keresztülviszi, de nem az a kérdés, hogy megfogja-e erősíteni a radikális pártot, vagy a parasztpártot, hanem az a fő, hogy a *megegyezés erősíti az egész államot nemzetközi tekintetben is*. Ezt tartották szem előtt, akik ezt a megegyezést megalkották. Ebből a szempontból folytattuk a beszélgetést, nem rekriminációk, hanem információk formájában. Zsivkovics Ljuba jól ismeri az itteni viszonyokat, tehát informált engem arról, hogy milyen itt a helyzet, én pedig arról tájékoztattam őt, hogy milyenek nálunk a viszonyok. Fontos, hogy ezt az információt nekem politikai faktor adta és minden gondolat nélkül.

— Sztanojevics Acánál is ugyanaz volt az eset. Ő százszor is azt mondhatja, hogy magánemberek

voltunk, Sztanojevics mégis egyike a radikálisok vezéreinek, bár visszavonult a politikától, azonban állandóan éber figyelemmel kíséri az összes politikai, szociális és gazdasági kérdéseket. Beszélgetésünk végén nemcsak hogy meghívott engem Knjazsevaca, hanem *megígérte, hogy ő is elfőn Horvátországba*, azonban nem a tengerpartra, hanem a nép közé akar velem jönni, hogy ebben a tengerben fürödjék. Már ebből is látszik, hogy milyen szellemben folyt le beszélgetésünk. Ritka élvezet volt vele beszélni, különösen azt csodáltam, ahogyan *Pasicról* beszélt. Objektíven, minden hízegő szó nélkül és mégis hü képet festett Pasicról. Azt mondta Sztanojevics, hogy *szerecsse és a gondviselés akarta, hogy Pasic teremtette meg a megegyezést*, amire azt válaszoltam, hogy ugyanezeket mondtam én is Zsivkovics Ljubának. A megegyezést ugyanis létrehozhatta volna más is — mondtam — például *Davidovics Ljuba* is. Davidovics nagyon jó, kellemes és becsületes ember — mint azt mindig hangsúlyoztam — *de ez nem elég a politikushoz*. Keil hozzá egy nagy egységes párt is és nem olyan párt, amelynek tíz vezére van. Hasonló a helyzet a földművespártban, ahol minden csip-csup kérdéssel a klub ülése elé mennek. Az Egyesült-Államok megtehetik ezt, de egy négy-öt tagu párt nem. A politikusnak vállalni kell személyesen is a felelősséget. Az a politikus, aki békét akar kötni a háboruban, nem kérdezheti meg erről a népet, hanem csak a saját szakállára cselekedhet. A demokrata-párt olyan, mint a novogorodi köztársaság. A novogorodi kozákok, ha tanácskozára gyűltek, összeverekedtek és a verekedés addig tartott, amíg a gyűlés befejezését jelentő harangszó meg nem kondult. Így a gyűlésről kiadott kommunikék mindig csak arról emlékeztek meg, hogy *megint sok vér folyt*.

— Az ellenzék azt, amit én és Pasic csináltunk, *diktaturnak* nevezi. Enélkül azonban nincs parlament. A parlamentben nem lehet mindenkinek véleménye. A vitát meg kell engedni, a pártvezéreknél azonban meg kell lenni *autoritásuknak*. Hála istennek, nálunk nincsenek vadak, ahogy a pártonkivülieket nevezték az osztrák parlamentben. Éppen Zsivkovics Ljuba mesélte nekem, hogy Franciaországban azt hitték, hogy ez a szó: vadak, *visszamaradt néptörzsek parlamenti képviselőinek megjelölésére szolgál*. Én mindinkább arra a meggyőződésre jutok, hogy ez a parlamenti megjelölés helyes. *Azok az emberek, akik nem ismerik a párttegyvelmet, nem valóik a közéletbe*. Ilyen ember például Zsanic, akinek az Isten nagy termetet adott, de kevés ész. Mindig csak incidenseket idéz elő a parlament-

ben, valóságos csapás az országra. Zsanics azt hiszi, hogy *mínél több az incidens*, annál jobb.

— Beogradi impresszióim között mindennek betetőzése volt a népszövetségi delegáció ülése. Ilyen ülést még nem láttam életemben. Az összes delegátusok kiváló munkás-emberék. Kvalitatív nagyon jó a delegáció. Azt a meggyőződést szereztem, hogy a mi delegációnk homogén és kompakt lesz, jobb, mint más országok delegációi. A delegáció rendkívül takarékos lesz; ha már nem lakhatunk együtt, együtt fogunk étkezni. Minden nap megbeszéljük a teendőket és közöljük egymással másokkal folytatott beszélgetéseinket.

— Tudom, hogy Davidovics Ljubá legiatározottabban ellene volt a rólam szóló nyilatkozatnak s azt a párt plénuma nem is fogadta el. A fogalmazásban azt akarták kimondani, hogy *Radics árulója a bioknák*. Ezt később úgy enyhítették, hogy *hűtlen lett a biokhoz*. A plénun azonban ezt sem fogadta el, hanem csak egy bizottság, úgyhogy a határozat közönséges *misszifikáció*. Megmondtam Davidovicsnak, hogy *mi nem azért szerezünk télmillió horvát szavazatot, hogy mi döntünk arról, kinek van többsége Szerbiában*, hanem azért, hogy választóink érdekeit képviseljük s ezért veszünk részt a kormányban és az államigazgatásban. Azt is megmondtam, hogy ami az *Obznanából* reflexként a demokratákra esik, sokkal többet ártott nekik, akik a rendeletet meghozták, mint nekünk, akik ellen alkalmazták.

— A demokraták azt állítják, hogy a radikálisok reakcióiak. *Ez nem igaz*. Ha azonban igaz is volna, mi feltartóztatnánk a reakció érvényesülését. A radikálisok nem reakcióiak, hanem konzervatívok és részben parasztpárt, mint mi vagyunk. Ha a demokraták azt állítják, hogy a nép mögöttük van, ezt a legközelebbi választáson bebizonyíthatják. Mi megcsináljuk azt, hogy *a legközelebbi választások teljesen szabadok lesznek*, vagy legalább annyira szabadok, mint azelőtt, amikor az ellenzék meg volt elégedve a választások lefolyásával. Maga Davidovics mondta nekem, hogy *Pasics nem erőszakos, hanem ravasz, ami történt, az Pribicevics politikája volt*. Erre én azt mondom, hogy akkor nagyon jó önknek, hogy mi elimináltuk Pribicevicsot.

— Azt mondják, hogy mi feladtuk programunk kilencven százalékát, azonban erre csak azt felelem, hogy *a kormányon másképp kell gondolkodni, mint az ellenzéken*. A fontos az, hogy programunkból megtartottuk a parasztállam és a parlamentáris kormányrendszer követelését.

Arra a kérdésre, hogy mit gondol a demokráta-párt új programjáról, amely a decentralizmuson és az alkotmány revízióján épül fel, Radics ezt felelte:

— Ebből semmi sem lesz. *Horvátországban Davidovics mindent el fog veszíteni*. Egy hónapon belül egyetlen értékes horvát ember se lesz a demokráta-pártban, még Ribar sem. *Nekünk az államért kell harcolnunk és nem Pasics ellen*. A demokraták azt akarták, hogy Pasicsot távollítsák el, de például Jovanovics Ljubával együttmentek volna. Én nem akartam a kérdést úgy felfogni, hogy csak Pasics ne. *Ez sem parlamentáris, sem etikus nem volna*. Ha erre az álláspontra helyezkedtem volna, akkor Jovanovics Jócó, a földműves-párt vezére azt mondta volna, hogy Radics a legnagyobb államférfi. *Ezt a személyi kérdést intézze el a szerb nép*. Ha Jovanovics Jócónak lesz száznegy-

ven képviselője, akkor majd vele megyünk. Ezek ostobaságok. *A demokráta valóiban centralisták, formálisan decentralisták, a radikálisok formálisan centralisták, a valóságban azonban decentralisták*. A radikálisok a községi önkormányzatot és a paraszti önkormányzatát akarják, míg a demokráta számára a paraszt az *ötödik kerék*, mert ez többé-kevésbé városi párt, vagy ahogyan Jovanovics Jócó földműves-pártjára mondják, terraziál demokrátaik.

Radics István este a nyolcórás gyorsvonattal visszautazott Zagrebba. Vele utazott családja tagjai, dr. Krnjević államtitkár, valamint több tekintélyes Radics-párti képviselő.

Nincsić tanácskozása az albán belügyminiszterrel
Nincsić külügyminiszter pénteken délelőtt a külügyminisztérium-

Barátkozik a fasizmus és a szovjet

Az orosz külügyi népbiztos Capri szigetén fog tárgyalni Mussolinivel és D'Annunzióval

Rómából jelentik: A római szovjet-követség Capri szigetén villát bérelt Csicserin külügyi népbiztos számára, aki a napokban fog Olaszországba érkezni és Capri szigetén tölti a nyár hátralevő részét. A londoni *Daily Herald* jelentése szerint Csicserin külügyi népbiztos olaszországi látogatásának nagyfontosságú politikai okai vannak.

Csicserin népbiztos ugyanis azért választotta Capri szigetét nyaralási helyéül, hogy innen érintkezésbe lépjen D'Annunzióval, akivel tárgyalásokat kezd Olasz-

ban hosszas tanácskozást folytatott Cerna bég albán belügyminiszterrel arról, hogy mikép lehetne a két államnak együttesen eljárni a kacsák ellen, akik legutóbb ismét több betörést intéztek mindkét ország ellen és tetemes károkat okoztak a határmenti vidékeken. A két államférfi közötti tanácskozás során meg egyezés jött létre, úgy hogy legközelebb a két kormány részletes tárgyalásokat fog kezdeni.

Pribicevics dalmáciai propaganda-utja

Pribicevics Szvetozár a jövő héten Splitbe érkezik, ahol nagy politikai gyűlésen vesz részt. Innen Kninbe megy Pribicevics, ahol ugyancsak nagy népgyűlést tart a független demokratapárt.

ország és a szovjet kormány viszonjáról. D'Annunzió egyáltalán nem titkolta eddig sem azt a véleményét, hogy *a fasiszta Olaszországnak mielőbb helyre kell állítani a jóviszonyt Oroszországgal*, sőt tudvalevő, hogy Mussolini miniszterelnöknek legutóbb D'Annunzió villájában tett látogatása alkalmával is erről a kérdéstről folytak a tárgyalások a duce és a költő között.

Valószínű, hogy Csicserin közvetlenül Mussolini miniszterelnökkel is fog tárgyalni olaszországi tartózkodása alatt.

Szaporodnak a lakáspörök a Vajdaság területén

Két hónap alatt háromszáz felebbezés érkezett a beogradi legfelsőbb lakásbirósághoz

Az lakástörvény által nyújtott lehetőséget felhasználva, a háziurak egymásután perlik lakóikat, arra kérve a lakásbiróságot, hogy a szóban forgó lakást üríttesse ki. Ezek a perek jórészt nem érnek véget az egyes kerületekben működő lakásbiróságoknál, hanem a legfelsőbb lakásbiróság döntése alá kerülnek. Szerbia, Délszerbia és a Vajdaság a beogradi legfelsőbb lakásbiróság illetékessége alá tartoznak és ide futnak be azok a felebbezések, amelyekkel az elégedetlen háziurak vagy lakók akarják az ítélet megváltoztatását kérni.

A legfelsőbb lakásbiróság a szociálpolitikai minisztériumban tartja naponta tanácskozásait. A Vajdaság területéről csak félárami felebbezés érkezik, mint Szerbia és Délszerbia kerületeiből, de aránylag az egész Vajdaság területén van a legtöbb lakásper. Beogradi munkatársunk beszélgetést folytatott Petrovics Ljubával, az ügyosztály referensével, aki a következőket mondotta:

— Beogradon kívül Zagrebban és Szarajevóban működik a miénkhez hasonló bíróság, amely a végleges döntéseket meghozza. Beogradban hat bíróság dolgozik a peres ügyek eldöntésén, három Szerbia és három a Vojvodina részére hozza a végső határozatokat.

A bíróságnak tulajdonképpen már május közepén meg kellett volna kezdenie működését, de az előkészítés és berendezkedés munkálatai hosszú időt vettek igénybe és a bíróság ténylegesen csak június el-

sején kezdett dolgozni. A Vajdaság területéről eddig mintegy háromszáz, Szerbia és Délszerbia területéről pedig nyolcszáz felebbezést kapott a bíróság. Ezek az ügyek már elintéztést is nyertek. A munka azonban egyre szaporodik és meg lehet állapítani, hogy az egész országban ide érkezik a legtöbb felebbezés. Az itteni döntés természetesen végérvényes, kivéve a törvény által előírt különösebb eseteket, így például a rokonok pörét.

A lakásbiróságoktól beérkezett adatok érdekes képet nyújtanak a vajdasági lakásháborúnak. A kimutatások még nem érkeztek be mindenhol, de a legfontosabb helységek adatai már a szociálpolitikai minisztériumban vannak. Ezek szerint június és július hónapokban Szentán 170, Szarajevón 36, Belasrkván 39, Bácska-Topolán 86, Vrsacón 259, Noviszadon 535 és Hodzsacin 22 peres ügyet tárgyalt le a lakásbiróság. Szuboticán csak a június hónap adatai érkeztek meg és ezek szerint ott ebben a hónapban 373 ügyet tárgyaltak le.

A pörös lakásügyek általában az egész Vajdaság területén szaporodnak és a beogradi bíróságnak is egyre több peres ügyben kell a végső döntést kimondania. A bíróság még sok nehézséggel küzd, a melyek a munka rendes folytatását akadályozzák, de kilátás van arra, hogy ezeket az akadályokat rövidesen leküzdik és a jövőben gyorsabban lehet a döntéseket meghozni.

(cs.)

Magyarországon letartóztattak

egy csehszlovák rendőrtisztviselőt

Kémkedéssel vádolják

Pozsonyból jelentik: A magyarországi Komárom vasútállomáson kinos incidens játszódott. *Le Habrda* János csehszlovák rendőrtisztviselő céljából átment a magyarországi Komáromba. Az állomáson, amikor megérkezett, hozzálépett a magyar határrendőrség egyik tisztje és a törvény nevében letartóztatta. *Habrda* tiltakozott a letartóztatás ellen és izgalmas szóváltás közben kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged. A magyar határrendőrség tiszt erre rendőroket hozatott, akik a csehszlovák rendőrtisztviselőt nyomban bekisérték a határrendőrséghez.

A csehszlovák hatóságok, amikor értesültek *Habrda* letartóztatásáról, telefonon érintkezésbe léptek a komáromi magyar határrendőrség parancsnokával, amely a kérdezősködésre azt felelte, hogy *Habrdat kémkedés miatt tartóztatták le*. A válaszbba a csehszlovák hatóságok nem nyugodtak bele, mert meg vannak győződve arról, hogy *a kémkedés csak ürügy Habrda letartóztatására* és ezért jelentették az esetet a felsőbb hatóságoknak, a melyek viszont a külügyminisztériumot értesítették a dologról. A külügyminisztérium diplomáciai uton kér magyarázatot a magyar kormánytól.

Hívók a papjuk ellen

Csendőri segítséggel tudott csak bejutni a templomba a szvetijováni román lelkész

Velikibeckerekéről jelentik: Szvetijován bánati községben az elmúlt héten új görögkeleti lelkészt választottak. A falu román lakossága nem volt megelégedve a választással, más papot akart, de az egyházi főhatóság *Krdu* Lázár görögkeleti román lelkész személyéhez ragaszkodott és az új pap vasárnap meg is érkezett a községbe.

Vasárnap délelőttre istentisztelet volt hirdelve. *Krdu* lelkész be akart menni a templomba, amikor hirtelen elébe állott több falubeli román paraszt és így szölközött hozzá:

— *Menjen máshová prédikálni, nekünk maga nem kell!*

A lelkész szép szóval próbálta rávenni őket, hogy engedjék be a templomba. Ezalatt nagy tömeg verődött össze a templomtéren, akik hangosan szidalmazták a papot és követelték tőle, hogy *azonnal hagyja el a falut*. A lelkész végül is *kénytelen volt futva elmenekülni* és a szomszédos Mariófa községből hivatott csendőroket. A csendőrok megérkezése nagy izgalmat okozott a parasztek közt, akik *ellenszerezték*. A *tegyveres csendőrok puskatüssal verték szét őket*. A lelkész végre be tudott menni a templomba, de *nem volt kinek istentiszteletet tartani, mert egyetlen lelkész sem jött el a templomba*. A falu népe most *bojkottálja* a papot és a templomot.

Ezzel az esettel kapcsolatban csütörtökön újabb botrány volt a faluban. A *mariófai* körorvos, dr. *Singer* Ignác, aki hivatalos körutját végezte, autón ment át Szvetijovára. Alig ért az autó a falu közepébe, nagy tömeg rohant meg, *kövel dobálták, majd kluhzták a kocsiból az orvost, akit a pap barátjának gondoltak és inzultáltak*.

— *Üssétek agyon!* — ordították véreborútt szemmel a román parasztek és az orvos életét csak a csendőrok közbelépése meente meg.

Négy izgatott nyomban letartóztattak és többek ellen megindították az eljárást.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Kitiltottak Románia valamennyi iskolájából egy aradi diáklányt, Rudnyánszky Hajnalkát, az Oroszországban élő magyar bolsevik vezető, Rudnyánszky Endre leányát. Rudnyánszky Hajnalka, aki az aradi liceum hatodik osztályát végezte, azzal szolgált rá a súlyos büntetésre, hogy évről-évre vizsgán »A magyar líra fejlődése« címen dolgozatot írt, amelyet így fejezett be: »Az a nemzet, amelynek ilyen költői voltak és vannak, akármilyen porszemmél is zsugorították össze, fel fog támadni. Bár ez a nemzet sokat vétkezett, mégis el fog jönni az idő, mikor az Isten azt fogja mondani: megbocsátom bűneiteket«. A dolgozatot egy tulbuzgó tanár felterjesztette Anghelescu miniszterhez, aki az eminus diáklányt erre kizárta az ország valamennyi iskolájából. A miniszter ítélete Erdély-szerre nagy feltűnést keltett.

*

Tizenkét magyar iskolát ítélte halláltra a csehszlovák kultuszminiszter, aki rendeletet bocsájtott ki, mely szerint Tornalja, Otrokocs, Sajólenke, Székáros, Kövecses, Csiz, Jéne, Pálfalva, Zeherje, Zádorháza, Balogujfalu és Mezőtelekes községek iskoláit bezárították és tanítóiktól szeptember elsejétől kezdve megvonja az állampolgárságot. A miniszter rendelete értelmében az iskolák bezárítását a növendékek csokély számával indokolja meg. A magyar községek iskolakötelesei kénytelenek lesznek szeptembertől kezdve öt-hat kilométerre fekvő más községek iskoláiba járni, ami tél idején valóságos csapás lesz a gyerekekre. Az elbocsájtott tanítók helyzetét a rendelet nem érinti, de valószínűnek tartják, hogy a miniszter nyugdíjazni fogja őket, mert másutt elhelyezni egyelőre nem állna ugysem módjában, tekintettel arra, hogy az egész vonalon létszám-apasztást hajtanak keresztül.

*

A magyar cégtábla ügyében újabb döntést hozott a román belügyminiszter. Erre az újabb döntésre azért volt szükség, mert a régebben kiadott cégtáblarendeletet, mely szerint a magyar és német cégtábla, ha első helyen román szöveget tartalmaz, nem tekinthető idegennek; tehát nem esik cégtábla-adó alá, nem hajtották végre egyöntetűen az erdélyi hatóságok. A brassói és kolozsvári hatóságok tudomásul vették ezt a rendeletet, a marosvásárhelyi polgármester, Dandea azonban, ha valaki magyar iparos vagy kereskedő hivatkozott rá, mindig ezt a rövid választ adta:

— Lehet, de nem tudok róla.

A marosvásárhelyiek végül is megsohalkták a polgármester cégtábla-adóit és felterjesztést intéztek a belügyminiszterhez, aki a napokban meghozott újabb döntésében Dandea-t is kötelezte a cégtábla-rendelet végrehajtására.

*

A bukaresti Jorga-egyetem nyári kurzusait nagyszámban hallgatják magyar diákok is. A napokban a kurzus hallgatói kirándultak Buzeu városba, ahol nagyszabású bankettet rendeztek tisztelőikre. A banketten a város polgármestere felköszöntötte a kisebbségi diákokat is. A következőket mondta:

— Örömmel és szeretettel látunk városunk falai között magyar és szász diákokat. És hármikor is vezessen ide utatok, csak tiszta és becsületes szívek nyílnak meg előttetek. Mi nem ismerjük el azt, hogy ti idegenek volnátok. Testvéreként üdvözlünk titeket és nem kívánunk egyebet tőletek, mint a megértést és viszont szeretetet.

*

Palesztinában tudvalevőleg szintén vannak nemzeti kisebbségek, amelyek az ugynevezett zsidó állam fenhatósága alá tartoznak. A palesztinai kisebbségek helyzetéről dr. Kohn, a bécsi cionista kongresszus londoni delegációjának tagja érdekes nyilatkozatot adott a napok-

ban az egyik bécsi lap munkatársának: »Mi cionisták — mondotta — felismerjük az elnyomó kisebbségek politikai veszélyeit és ezért Palesztinában úgy az araboknak, mint a keresztény népeknek megadjuk nemcsak az összes kisebbségi jogokat, de teljesen egyenrangú állampolgárokként kezeljük őket. A zsidó állam kisebbségei megkapják a kulturális és politikai szabadságot: be-

leszölásuk van az állam kormányzásába, helyet kapnak a népképviselőben és a közigazgatásban.« Az utódállamok kisebbségi politikájáról nagyon rossz véleménye van dr. Kohnnak. »Az objektív szemlélő előtt világos — mondotta lakonikusan — hogy az utódállamok kisebbségi politikája helytelen és alássa Csehszlovákia, Lengyelország, Románia és Jugoszlávia stabilitását.«

A francia válaszigyűzést a jövő héten küldik el Berlinbe

A németek siettetik a hatalmak közös tárgyalását

Párisból jelentik: A francia külügyminisztérium félhivatalos közleményében közölte, hogy a francia válaszigyűzést csak a jövő hét elején küldik Berlinbe.

Politikai körökben azt remélik, hogy a német birodalmi kormány a francia jegyzékre a lehető legsürgősebben fog válaszolni s akkor azután hamarosan összeülhetnek a francia, angol, belga és német szakértők, hogy együttesen kidolgozzák a biztonsági paktum tervezetét. Ebben az esetben a tárgyalások sima menetére lehet számítani és Chamberlain, Briand, Vandervele mielőbb megtarthatják a tervezett konferenciát Stresemannal.

A *Tägliche Rundschau*, melyről köztudomású, hogy közel áll Stresemann külügyminiszterhez, mint az ideérkező jelentések hírül hozzák, azt írja, hogy Briand jegyzéke távolról sem olyan rövid, mint általában hitték, sőt ellenkezőleg meglehetősen terjedelmes diplomáciai okmány, ezért a német birodalmi kor-

mány csak alapos megfontolás után felelhet rá. A német válasz rövid lehet, mert nincs szükség arra, hogy minden részletre kiterjedjen, főként, hogy Briand jegyzéke tényleg megnyitja a lehetőséget a szóbeli tárgyalásokra. Amennyiben a jegyzék csakugyan tárgyalási alapot nyújt, a német birodalmi kormány siettesse és kedvező befelézésre vezesse. Szó van arról, hogy a szövetséges nagyhatalmak elállottak a jegyzékben az eddigi tervtől, nevezetesen már nem kívánják, hogy a tárgyalások három szakaszra oszlanak. Német részről a leghelyesebbnek azt tartanák, — írta Stresemann lapja — hogy amennyiben a francia jegyzék tényleg alkalmas alapot nyújt a tárgyalásokra, a hatalmak halogatás nélkül üllenek össze szóbeli tárgyalásokra.

A francia jegyzék, mint a lapok értesülnek, ragaszkodik ahhoz, hogy Németország feltétlenül lépjen be a Népszövetségbe.

A jugoszláviai kisebbségek sérelmei a stockholmi egyházi világkonferencián

Schumacher németpárti képviselő előadása a Weltbund für Internationale Freundschaftsarbeit kongresszusán

A *Weltbund für Internationale Freundschaftsarbeit* néven működő világszervezet, amely különböző vallásfelekezetek országos szövetségeit foglalja magában, most tartotta meg hatodik kongresszusát Stockholmban. A kongresszuson, a melyen huszonnyolc országból összesen százhusz delegátus vett részt, a szövetség jugoszláv szervezetét Györgyevics zagrebi tanár, Pribicevics Valérián, a jaraki görög-keleti kolostor apátja, Pribicevics Szvetozár testvérbátyja és Schumacher Sámuel németpárti képviselő, evangélikus lelkész képviselték.

A kongresszus napirendjén szerepelt a kisebbségi kérdés is, amelyről egy hattagú albizottság hosszabb jelentést tett a plénumnak. Az albizottság jelentése, amely érdekes megállapításokat tartalmaz, mindelelőtt hangsúlyozta, hogy a vallási kisebbségek csak az esetben tudják szabadságukat megőrizni, ha az érdekelt országban a haránti-munka nemzetközi szövetségének erős és jól szervezett szervezete működik, amely őket mindenben támogatja. A jelentés ezután hosszasan ismerteti azokat a szempontokat, amelyek a békeszerződések megalkotásánál vezették a hatalmakat, amikor Európát újabb felosztották, majd így folytatja:

— A kisebbségi kérdés nehézségeit előre látták az érdekelt hatalmak és ezért a békeszerződésekben igyekeztek a kisebbségek jogait garantálni azzal is, hogy őket a Népszövetség felügyelete alá helyezték. A békeszerződések rendelkezései elméletileg igen jól vannak megál-

kotva, gyakorlatban azonban nem váltak be teljesen.

a kisebbségek részéről az utóbbi időben különösen rengeteg panasz merült föl.

A panaszok főleg az agrárreform, az iskolák és az anyanyelven való tanítás ügyére vonatkoznak. Egyes államokban az agrárreformból teljesen kizárták a kisebbségi polgárokat, elvették a kisebbségi egyházak és iskolák földjeit, ugvcsoo néhol még a pap nyugdíját sem tudják az egyházközsegek biztosítani. Az anyanyelven való oktatást is igen sok helyütt úgy megnehezítették, hogy

a nemzetiségek kulturális fejlődése lehetetlenné vált.

A jelentés vitája során felszólalt Schumacher Sámuel német párti képviselő, ismertette a világszövetség jugoszláv szekciójának megalakítását és működését. Elmondotta, hogy a világszövetség egyik delegátusa, dr. Ramsay a szövetség két titkárával az elmúlt évben felkereste Jugoszláviát és Nisben az ottani görög-keleti püspök útján konferenciát hívott össze. Később Zemunba is ellátogatott, ahol a meghívottak indítványára megalakították a jugoszláv szekciót, melynek elnökéül Irenney noviszadi görög-keleti püspököt választották meg. Beszéde további folyamán ismertette az SHS. királyság politikai, nemzeti és vallási viszonyait, kiemelte, hogy az országban a szláv többség polgárai között is nagy különbségek vannak nyelv, szokások, műveltség és vallás tekintetében. Mindezekhez járul — mondotta — a nemzetiségi

kérdés is, amely mint minden érdekelt európai országban, az SHS. királyságban is megoldásra váró probléma. Az ellentétek eddig azonban Zagreb és Beograd között olyan nagyok voltak és annyira lefoglalták az ország idejét és erejét, hogy

a kisebbségi kérdés megoldására nem kerülhetett még sor.

Ahol olyan nagy harangok szóltak, mint *Pasics* és *Radics*, ott a kisebbségek gyöngé szavát nem lehetett meghallani. Ez az állapot azonban szerencsére most megszűnt és minden remény megvan rá, hogy a nemzetiségek sorsa az SHS. királyságban is rendeződni fog.

Schumacher ezután rátért a jugoszláviai kisebbségek helyzetének megvilágítására:

— A legsúlyosabb panasz a jugoszláviai nemzetiségeknek — mondotta — hogy a kormányok velük szemben olyan kultur-politikát folytattak, amelynek

áldozata lett a népkisebbség legtöbb iskolája.

Az ország területén ma már igen kevés a száma azoknak az iskoláknak, amelyekben a tanítási nyelv minden megszorítás nélkül, a kisebbségek anyanyelve. A legtöbb nemzetiségi felekezeti iskolában, minden előrelátás és türelmi-idő nélkül, az államnyelvet vezették be, amelyet a tanulóknak máról-holnapra kellett megtanulni. Az agrárreform végrehajtása körül szintén sok sérelem érte a jugoszláviai kisebbségeket, a melyeket főleg az érintett súlyosan, hogy

a nemzetiségi földnélkülieket, bár az alkotmány ezt előírta, nem részesítették földosztásban.

Schumacher beszédét angol és francia nyelven tolmácsolták a kongresszus résztvevőinek, akik nagy tetszéssel fogadták. Mac-Farland amerikai delegátus a beszéd után előterjesztett egy javaslatot, amely a következőképp szól:

— A világszövetség mély szimpátiát érez valamennyi kisebbség iránt és teljes mértékben méltányolja nehéz helyzetüket. Az érdekelt kormányokat a világszövetség tagjainak figyelmeztetni kell:

morális kötelességük, hogy a kisebbségeket, nem mint alárendelt népet kezeljék és őket erőszakos eszközökkel elnyomják,

hanem legyenek tekintettel tradícióikra, anyanyelvükre és kultúrájukra. A kisebbségek meghallgatást találjanak az állam minden hatóságánál, amelyek méltányos módon és eszközökkel intézzék el a hozzájuk került esetleges panaszokat.

A kisebbségeknek mindenekelőtt azokat a jogokat kell biztosítani, amelyeket az állam néptöbbsége élvez.

Emlékeztetni kell az érdekelt kormányokat arra, hogy a történelem legsomorubb oldalai azok, amelyek a kisebbségekkel szemben elkövetett igazságtalanságokról számolnak be.

Az amerikai delegátus indítványát a kongresszus a világszövetség állandó választmánya elé utalta.

HASFÜZŐK

melltartók, a vélet tartama alatt úgy készen, mint méret után a legszebb kivitelben kaphatók. Legújabb párisi gummi f zök 350 dinártól kezdve. LEONTIN VIRÁG SUBOTICA KRALJA ALEKSANDAR-U. 11 SZ.

Szombaton délelőtt nyílik meg a suboticei kiállítás

Az utolsó készülődések

A suboticei nagyvásár és kiállítás hivatalos megnyitása — mint már jelentettük — vasárnap délelőtt tíz órakor történik meg a kormány képviselőinek jelenlétében. A sajtó részére már szombaton délelőtt tizenegy órakor nyitják meg a kiállítást. A 3. lovasezred Pali-csi-uti laktanyájában pénteken már az utolsó kalapácsütéseket végezték a kiállítási pavilonokban. Társzekerek és teherautók száza szállították pénteken egész nap a kiállítás területére a kiállítási tárgyakat és a laktanyában nagy sürgős-forgás és munkáskezek serény munkája jelzi, hogy a kiállítás megnyitásáig még csak mindössze néhány óra van hátra.

A kiállítás rendezőse szinte amerikai tempóban alakította át a szürke kaszárnya-épületet. Izléses pavilonok sorakoznak egymás mellett pazarul díszítve és fellobogozva és nagyrészt már teljesen berendezve. A kiállítás megnyitásának előestéjén már meg lehet állapítani, hogy a suboticei kiállítás imponans módon fogja reprezentálni a Vajdaság mezőgazdaságát, kereskedelmét és iparát. Pénteken egész éjszaka szorgalmasan dolgoztak még a kiállítás területén, úgy hogy szombat délelőtt már teljesen készen adhatják át a kiállítást a nagyközönségnek.

A város külső képén is meglátszik, hogy a kiállítás megnyitása már csak órák kérdése. A vonatok ontják a vidékieket, elsősorban a kiállító kereskedőket és gazdákat, a szállodák már megteltek idegenekkel. A kiállítás lakásirodája is megkezdte már működését. Az idegeneknek a lakásirodában előre le kell fizetni a lakbért és ennek ellenében szelvényt kapnak, amelyet a lakó eltávozásá utáni napon a lakástulajdonos tartozik a lakásirodában bemutatni és ennek megtörténte után a Városi Takarékpénztár fogja a lakbér összegét kifizetni.

Gondoskodás történt arról is, hogy a közönség részére kényelmes közlekedési eszközök álljanak rendelkezésre. A kiállításra külön autóbusz és villamosjáratok indulnak. A villamosvasut igazgatósága külön kitérőt épített a laktanya előtt és eddig a kitérőig külön ko-

csik fognak közlekedni. A kiállítás területén külön posta- és távirda-hivatal áll a közönség rendelkezésére, ezenkívül két telefonállomás, amelyek közül az egyiknek 3 a hívószáma és ez kizárólag a nagyközönség céljaira szolgál, a másiknak 484 a hívószáma, amely a kiállítási iroda telefonja. Buffet, vendéglő, sörpavillonok és cukrászda is van a kiállítás területén.

Nagy érdeklődés előzi meg a kirakversenyt is, amelyet vasárnap tartanak meg és amelyre számos suboticei kereskedő jelentette be részvételét. A versenyben résztvevő kereskedőknek

„Ücstonje u utakmici“ felirású táblát kell elhelyezni a kirakatokban, amelyeket a bíráló-bizottság este fél nyolckor fog megtekinteni és ugyanekkor döntenek a kirakatok jutalmazásáról. A városháza épületében már megkezdtek a vasárnap megnyíló háziipari kiállítás berendezését is.

A kiállítás belépődíja személyenként tíz dinár lesz, míg a háziipari kiállításra külön belépőjegyet kell váltani személyenként három dinárért.

Dr. Krajač Iván kereskedelmi miniszter a kiállítás megnyitására vasárnap reggel érkezik Suboticára.

kan: kötelet dobna a nyakára. Drága árat fognak fizetni ezért a mulatságért.

És a levegőbe dobja ki az öklét. Délkelet felé, ahol most harapós, fekete felhők borítják az eget. Ott, arra lennt, túl a hegyen: Bulgária... (s. i.)

Frakció-harcok

a suboticei radikális pártban

Külön radikális klubot alakítottak a kereskedők és iparosok

Néhány nappal ezelőtt a radikális-párthoz tartozó kiskereskedők és iparosok Peics István szabómester kezdeményezésére külön radikális klubot alakítottak Szuboticán. Az új radikális klub, amely Kiskereskedők és Iparosok Klubjának nevezi magát, ezidőszereint százötven tagot számlál, az alapítók azonban biznak abban, hogy a tagok száma rövidesen tetemesen emelkedni fog. Az új radikális klub alakítására a kezdeményezők szerint azért volt szükség, mert véleményük szerint a suboticei radikális klub nem védte elég hathatósan a kiskereskedők és iparosok érdekeit és jogos kívánságaik ügyében nem intervenáltak úgy, mint azt a szükség megkívánta volna.

A radikális-párt földmives-csoportjának hetilapja, a *Bunjevacske Novine* szombati számában foglalkozik az új alakulással, amelyet elítél. A lap ezzel kapcsolatban foglalkozik a radikális-párt különböző frakcióinak káros munkájával. A lap annak a véleményének ad kifejezést, hogy az ugyancsak radikális-párti *Subotički Glasnik* című hetilap nem tesz jó szolgálatot a radikális-pártnak azzal, hogy az utóbbi időben a pártnak több olyan tagját támadja, akik a választások alatt exponáltak magukat a párt érdekében. A *Bunjevacske Novine* ártalmasnak tartja a frakciók harcát és megállapítja, hogy ha ez tovább is így folytatódik, a radikális-párt szét fog forgácsolódni.

Bolgár halálraitéltek közt

Kötőre képviselő a topolai országoton

Bulgáriából, a halálos ítéletek országából, ötven politikai menekült érkezett Szuboticára. Az emigránsokat a szerb templom udvarán levő elemi iskola helyiségében szállásolták el. A mindennapi táplálékuk: kenyér, burgonya és víz. Az ágyuk: szalma, amit a padlóra szórtak. A bolgár menekültek között több halálra ítélt van.

Az árnyékos, lombos templomudvarra nyílnak az iskola ablakai. Fent, az ablakpárkányon két ingujjra vejközött, szakállas férfi áll és ablakot tisztítanak. Azt nyomban észrevettem, hogy nem hivatásos ablakpucolók.

Szívesen fogadnak. — Mindjárt készen leszünk — mondja az egyik mentegetőző és villámgyorsan végigszántja még kétszer az íveget, meggusztálja gyönyörködve, mint a festő, aki az utolsó ecsetvonásokat végzi. Aztán körém sereglenek. A kapu felől egy csinos, szőke fiatalember jön, kezében egy vödör víz. Ő a legfiatalabb halálraitélt. Husz éves és kétszer szökött meg csodálatos módon a csendőreok kezéből.

— A szőfia! bombamerénylet után — meséli az idősebbik, aki a bolgár földmivespártnak volt a képviselője — minket is összefogdostak. A legrettenetesebb börtön tor-

turákon mentünk keresztül, míg végre sikerült elmenekülni a halál torkából. Csoportokban szöktünk át a határon. Nagy zivatar tombolt azon az éjszakán és az fildözésünkre küldött járőr elvesztette a nyomunkat. Két társunkat megsebesítették a csendőrgolyók, de azért sikerült túl jutni nekünk is a határon. Beogradba utaztunk, ahonnan a bolgár emigráns központ segítségével helyeztek át bennünket Szuboticára.

— Miből tartják fenn magukat? — Gyárakban dolgozunk. Egyrésztünk a Ferrumban nyert elhelyezést, mások az országút javításoknál segítkeznek. Nem vagyunk válogatóságok. Vannak köztünk egyetemi hallgatók, ügyvédek, kereskedők és két képviselő. Az egyik képviselő most követ tör a topolai országoton. A pénzünket közös kasszába adjuk és egyformán osztjuk belőle valamennyien.

— Mikorra remélnék visszatérni a hazájukba?

Az öreg, barázdás arcú férfinek felelillan a szeme.

— Majd ha visszatér az igazság és — mondja — ha majd a nép lerázza nyakáról Cankovét. Ön el sem tudja képzelni, milyen irtózatos a terror és a nyomorúság odahaza. A népet kizsárolják és aki megmuk-

Végzet

Irtó: Beréngi János

Vigan kezdték, könnyű adomákon, tán ezért történt, hogy estefelé már csöndes, komoly hangok vitték a beszédet. Jóízű borok mellett az élet piros kérdéseit teregették a könnyű mámoron keresztül kíváncsiskodó lélek elé. Véres drága táj, kis tragédia uszott el mellettük minden beszédben, csöpp apró szigetnek, ahol örök-szomorú hős a férfi, s a szíveket szívó végzet, a fölhő, mely titkos utakon kászalad a szem mezejéből, mindig csak ő, az asszony, az örök asszony.

— Mégis, szófált meg a nőtlen gyógyszerész, — mégis szeretném tudni, mit látnak ők bennünk. Szeretnék egy olyan kis agyvelőbe lenni, amikor az a maga módja szerint gondolkodik. Nevetséges talán, de nekem gyakran a lelkemhez férköznek az ilyen vágyak. Én keveset mozgok, néha bizony gondolkoznom és képzelődöm is kell, ha kinézek az orvosságos üvegek mellől és nem akarok unatkozni. Hát nem furcsa, hogy más is lát, más is érez engem, ahogy én őt, hogy egy helyes kis nőcskében is meggyuladnak az észrevevés csirái? Szeretném tudni, mi az, amikor ő érez, számít, mérlegel. Mit lát meg, mi a gondolata, amit egy neki tetsző, elcsuhánó valaki után küld?

— Ugyanaz, mint nálunk. — válaszolt valaki. — Egy kicsit más csak, kisebb a terjedelemben, ha ugyan mérhető a gondolat és az érzés. No és egy kissé iskolázottabb is, nem ugrik mindjárt a végállomásra, de azért csak abba

az irányba indul az is. Én még eddig az első diákszerelémnel nyitok ki minden újabb titkot. Az a tizenhét éves lány, aki akkor a csodálatos friss naivságával mindent föl tudott tárni, az a kufesom. Sokszor tükör, vagy állandó képlet, csak más szemmel, más természet, hanggal kell helyettesíteni. Végéreményben ők is ép olyanok, mint mi. Egy nézés, egy mozdulat, vagy szó ugyanugy hat rájuk, mint sokszor ránk.

— De mi a megfelelője annak, ami bennünk föllobbantja a vágyat? Mi izgat, mi hajt új étvágygal más öfelés felé?

— A nő életét jobban kitermi egy hangulat, — merült föl egy újabb vélemény. Vágya, mely a későbbi élményt rejti magában, jobban beleszorítható a pillanatba. Több benne a szeszély, a a megmagyarázhatatlan. Engedelmeség egy intésnek, amit a végzet küld, a vezényszót nem is értik tisztán. Egy taglejtés, amit csak messziről látnak homályosan, de ők már vigyázzba, életbe feszülnek. Néha nincs is ott az, aminek látása nálunk szükséges, vagy a mi szemünkkel nézve ép az ellenkezője van ott, csupa semmisség és mégis...

A zárkózott életű, lecsuszott báró megmozdult az asztalfőn. Leverte a szivarja hamuját, kissé mintha habozott volna, de aztán mégis megszólalt.

— Persze, hogy ez, néha csakis ez. A pillanat, a végzet elrejtőzött, de mégis melegen szuggeráló arca. Semmisség, érthetelenség: nálunk legtöbbször ilyen nevet kap. Külsőleg ismeritek az én esetemet Máriával. Eddig hallgattunk róla, pedig éppugy el lehet mondani,

mint a többi.

Az arcok érdeklődéssel figyeltek föl a mese folytatására.

— Velencében történt, ezt tudjátok. Mária. Soha egy név fehérebben és elevenebben se addig, se azóta nem repetett bennem. Hiszen ismertétek magatokat is. Nekem jelenség volt, tavasz, édes élet mindig friss fehér ruhában, örök tavaszba induló. Máriával utaztam. Főfőlegesen elmondani, hogyan éltünk. Mint a gyerekek, tisztán vigan, nevetésben. Olyan volt, mint a kristály, amin szeretünk keresztül nézni, szeretjük a kézben tartani, mert olyan sima, olyan átlátszó és oly szép minden, ha rajta nézzük. Szállónkban ugyanakkor egy egzotikus keleti előkelőség jelent meg. Kellemetlen, hogy úgy mondjam visszataszító arc volt. Ajkán örökké ott vonaglott a mindent leíró gonyos mosoly, szinte oda száradt már ez a vonás. Soha egy lépést nem tett egy asszonyért sem. Mind úgy várta, hogy az ölébe rohanjanak. Első látásra mindenkit közömbösen végignért, aztán elfordult tőle. Azok az asszonyok majdnem mind az övéi lettek. Különös szokása volt. Este tizkor gondolábaült, törökös káftánban egy énekessel, aki csöndes dalokat pengetett egy keleti hangszerezen.

— Mária tíz órakor még az erkélyen tartózkodott. Amikor az arab közeledett, fölugrott és a szobájába vonult. Első este nevettem is. Mulattató volt a bosszankodása. Így történt az egész hét. A második héten Mária ki se lépett az erkélyre nyolc után. Két hét múlva fordítva történt. Mária az egész estét benn töltötte, de tíz előtt mindig kilépett az erkélyre, mint a holdkörös és várta a

különös muzsika hangjait. Jól láttam a lelkét. Tudtam, hogy gyűlöli, utálja az arabot és valami éppen ezért kényszeríti ki, hogy a látvány még mélyebb indulattal és ellenszenvvel töltse el. Gyűlöletet és utálatot szívott abból, hogy mindennap friss találkozást akart az idegen cinikus arcával. Jól esett neki ez az ingerlés.

— Pár nap múlva figyelmeztettem. Nem féltékenységből, de mert ismertem a fekete játékot a lelkében. Éreztem: ennek az lesz a következménye, hogy a dühöd, véres elgondolásokkal fölhízalt gyűlölködésből már csak egy szerelmi jelenettel, egy lecsöndesült közeledéssel lehet vért csapolni. Erőszakoskodtam, nem engedtem, hogy kinézzen. Nevetett. Szemenre vetette, hogy féltem. Utóbb már hívtam: menjünk más városba. Nem akart. Tisztában voltam mindennel, akarja gyűlölni, azt az arcot és láttam a bizakodását önmagában, ami még kétségtelemesebbé tette az előre érzett eshetőségei végzetességét. Egy délután magára hagytam és akkor meg is történt minden. Mária találkozott az arabbal és nála hagyta közösen fölépített világunkat. Halványan, de megnyugodva, szomorú nagy szemekkel várt. Kérdeznem se kellett, be vallott mindent...

— Mégis... hát mégis megszerette, — szófált meg esodálkozással valaki.

— Nem szerette, — javította ki kissé idegesen a báró. Addig se, azután se. Nem is ment hozzá többet. De nem sirt soha. Egész száraz csendes fájdalom fektet a szívén. Máriától aztán elváltam. És mindez egy semmisségért, egy hangulatért, a végzet egy vezényszaváért, amely nem is diktált szerelmet.

Harc a novisadi nyilvános benzinállomásokért

Tizenöt uccai benzinállomást létesítenek Noviszádon

Az automobilsport rohamos fellendülése és az autók nagyarányú elszaporodása folytán a novisadi városi tanács a forgalmasabb utcákban, főleg azokban, amelyek országutakba torkolnak, nyilvános benzinállomásokot kíván létesíteni.

Néhány hónap előtt a Vacuum Oil, az Angol-jugoszláv petróleum rg. és Iszákovic József külön-külön kérvényeket adtak be a városhoz, amelyekben ajánlatot tesznek a város forgalmasabb helyein felállítandó nyilvános benzinállomások létesítésére.

A város tárgyalásba bocsájtkozott az ajánlattevőkkel és a Vacuum Oil Co. novisadi képviselőjével megállapodást létesített, mely szerint a Vacuum rg. bizonyos meghatározott mennyiségű nyilvános uccai benzinüzemtelepeket létesít és ezek a telepek — a tíz éves jog fejében — a tíz év letelte után a város tulajdonába mennek át, ezenfelül a bér fejében a bruttóforgalom 2%-a természetben illeti meg a várost.

A Vacuum Co. mindeddig egy lépést sem tett a benzinállomások létesítése érdekében.

A városi mérnöki hivatal ennekfolytán javaslatot terjesztett a városi tanács elé, amely szerint a Vacuummal létrejött megállapodás hatálytalanságával pályázatot irjanak ki tizenöt benzinállomásnak tíz évre való bérbeadása iránt. A városi mérnöki hivatal mind a tizenöt állomást egy kézbe adná bérbe.

Az uccai benzinállomások monopolizálását autósakkörökben erősen ellenzik és sérelmezik, hogy a város, ahelyett, hogy egészséges verseny teremtése által a benzinárak olcsóbbá tételét tenné lehetővé, monopóliumok létrehozásával kiszolgáltatják az autótulajdonosokat egy vállalkozó kényekedvének.

Kormányválság

— emberrablási kísérlet miatt

A Wegbrod-botrány fejleményei Szászországban

Néhány héttel ezelőtt — mint a Bácsmegyei Napló jelentette — Wegbrod Emil drezdai politikai detektív egy csehszlovák állampolgárt, aki leplezte a Csehszlovákiában működő német kémszervezetet, át akart hurcolni a német határon. A rendőrség azonban előre értesült a készülődésről és Wegbrodot abban a pillanatban fogták el, amikor át akarta venni kiszemelt áldozatát. Wegbrodnál élesre töltött revolvert, kéz- és lábbilincset találtak és kitünt róla, hogy a szászországi politikai rendőrség főfelügyelője. Most a reichenbergi törvényszék foglya, amely emberrablás büntetéseért fogja felelősségre vonni. Ezt a büntényt a csehszlovák törvény husz évig terjedő fegyházas bünteti.

A szászországi kormány mindent elkövet Wegbrod szabadonbocsátása érdekében, azonban a csehszlovák hatóságok hajthatatlanok maradnak.

A Wegbrod-ügynek most a szászországi parlamentben van folytatása. Csütörtökön — mint Drezdából jelentik — a kormányhoz sürgős interpellációt nyújtottak be, amely három kérdésre kér feleletet: 1. Van-e tudomása a szász kormány annak, hogy Csehszlovákiában elfogták a rendőrség egyik tagját, akinél bilincset, boxert és löfegyvert találtak? 2. Hajlandó-e kijelenteni a kormány, hogy Wegbrod szolgálaton kívül állt, amikor átlépte az ország határát? 3. Milyen intézkedéseket akar foganatosítani a kormány, hogy a szomszédállamok szuverenitását sértő hasonló határátlépések a jövőben elő ne forduljanak?

A szászországi lapok mind élénkebben támadják a kormányt a Wegbrod-ügy miatt. A szász kormány ugyanis elmulasztotta a szokásos diplomáciai

lépések megtételét és ahelyett, hogy illő formában magyarázatot adott volna a csehszlovák kormányának: egyszerűen nagyobb pénzszeget utalt át egy reichenbergi ügyvédnek, hogy vállalja Wegbrod védelmét.

A szász sajtó ezt olyan kormányzati

ügyetlenségnek minősíti, amelyet nem lehet másként jóvátenni, mintha a kormány illetékes tagja levonja a következtetéseket. Politikai körök véleménye szerint nincs kizárva, hogy kormányválság következik be a Wegbrod-ügy miatt Szászországban.

Lederer Gusztáv kegyelmet kapott

Horthy Miklós kormányzó nem hagyta jóvá Kodelka hentesmester gyilkosságának halálos ítéletét — A büntetést életfogytiglani szigorított börtönrre változtatta

Lederer Gusztávnét sem végzik ki?

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda legutóbb megcsofolta bécsi Die Stunde-nak azt az értesülését, hogy Lederer Gusztáv csendőrfőhadnagyot, aki feleségével együtt bestiális módon meggyilkolta Kodelka János hentesmestert, nem végzik ki, mert Horthy Miklós kormányzó már aláírta a megkegyelmezésre vonatkozó okmányt. A cáfolatra a bécsi lap nem válaszolt, ellenben augusztus 21-iki számában, Budapestről keltezt tudósításban most már legilletékesebb helyre való hivatkozással bejelenti, hogy Lederert nem fogják kivégezni, mert a magyar kormányzó a halálos ítéletet életfogytiglani szigorított börtönrre változtatta. Lederer előtt — írja a Stunde — az augusztus 20-iki nemzeti ünnep miatt csak pénteken hirdetik ki a kormányzó legfelsőbb elhatározását.

A bécsi lap híre nagy feltűnést keltett a magyar fővárosban, ahol általában nem akarnak hitelt adni annak, hogy a hentesmester feldarabolója kegyelmet kaphasson. A péntek délben megjelent Magyar Hírlap nyilvánosságra hozta a bécsi lap közleményét, amelyet a Magyar Távirati Iroda ezideig még nem cáfolt meg. A megkegyelmezésre vonatkozólag a Bácsmegyei Napló tudósítója kérdezősködött hivatalos helyen, ahol ezt a választ kapta:

— Mindenki tud róla, csak Lederer, a védője és a kormányzói kabinetiroda nem.

Amennyiben Lederer Gusztáv csakugyan kegyelmet kapott, előrelátható, hogy a nemzetgyűlés őszi ülészakán az ellenzék szóvá teszi a megkegyelmezés körülményeit. Erre vonatkozólag a baloldali ellenzék egyik tagja a következő nyilatkozatot tette:

— Előrebocsátom, hogy nem tartom

hihetőnek a megkegyelmezésről szóló hírt. Ha megkegyelmeznek az utóbbi évtizedek egyik legelvetemültebb rablógyilkosának, aki véletlenül tevékeny részt vett a különítmények sáfoki tevékenységében, olyan ódiomok esznek a hivatalos körök magukra, amit egészen bizonyosan nem akarnak vállalni. Én a magam személyében elvi ellensége vagyok a halálbüntetésnek, de különösnek találnám és különösnek találnám mindenki, ha éppen a dunántúli akasztások hőseinek esetében: szegődnének a hivatalos körök első ízben a halálbüntetés elvi ellenségeinek hívei közé. Akarva-nemakarva felmerülne az a gyanu, hogy a Kodelka-gyilkosság elbírálásánál enyhítő körülménynek tekintik Lederer Gusztávnak előzőleg elkövetett dunántúli gyilkosságait és hogy ez a kegyelmi tárgy hallgatói díj azért, hogy a halálra ítélt csendőrfőhadnagy lovagiasan nem hivatkozott korábbi érdemeire és összeköttetéseire. Ennek még a látszatát is kerülni kell és nem értem, hogy miért késnek most a cáfolattal? A kormánynak sürgősen demantálnatni kell ezt az állírt, még pedig nem egyszerű felhivatalos tagadással, aminek a hosszú huzavona után kevesen adnának hitelt, hanem annak nyilvánosságra hozásával, hogy a kormányzói kabinetiroda visszautasította a kegyelmi kérvényt.

Lederer Gusztáv megkegyelmezésének hírével kapcsolatban felmerül az a kérdés is, hogy ha a gyilkos csendőrfőhadnagyot csakugyan nem végzik ki, mi fog történni a feleségével? Nem valószínű ugyanis, hogy amikor a férj, aki a gyilkosságot elkövette, kegyelmet kap, akkor a feleségén végrehajtsák a halálos ítéletet. Ebben az esetben éppen ezért valószínű, hogy Lederer Gusztávnét ugyancsak kegyelmet fog kapni.

Elmarad a bécsi horogkeresztesek anticionista gyűlése

A keresztényszocialista párt Schober rendőrfőnök ellen

Bécsből jelentik: Az antiszemita uccai zavargások kíméletlen elfojtása és a tömeges letartóztatások miatt a keresztényszocialista-párt vezetősége Seipel volt kancellárral az élen megjelent Schober rendőrfőnököt és tiltakozott a rendőrség brutális viselkedése ellen.

A küldöttségnek Schober azt válaszolta, hogy a kétszáz letartóztatott közül csak öt vallotta magát a keresztényszocialista-párthoz tartozónak; ami pedig a rendőrség felépését illeti, az szigorúan teljesítette kötelességét. A pártvezetőség erre biztosította a rendőrfőnököt, hogy a keresztényszocialista-párt teljes mértékben elismeréssel van iránta és támogatni fogja őt a rendfentartására irányuló törekvésében. Jerzabek keresztényszocialista képviselő ugyanekkor visszavonta azt a kérvényt, amelyben a rendőrségtől engedelmet kért, hogy szombaton délután tiltakozó antiszemita népgyűlést és körmenetet rendezhessen.

A küldöttségjárás különösen azért érdekes, mert a keresztényszocialista-párt vezetőségének legutóbbi bizalmas tanácskozásán több oldalról lármásan követelték Schober rendőrfőnök lemondását. Azzal vádolták Schobert, hogy kö-

fel államtanácsossal együtt Schober rendőrfőnököt és tiltakozott a házkutatás ellen, egyben felvilágosítást kért.

Schober rendőrfőnök azt válaszolta, hogy a rendőrség feljelentést kapott, a mely szerint a konzervatív néppárt a cionista kongresszus ellen rendezett tüntetések főmozgatója és külföldi szervezettekkel összeküldött az osztrák köztársasági alkotmány ellen. Ilyen körülmények között az ügyészség mellőzhetőnek látta a vizsgálatot és a rendőrség utasítást kapott, hogy tartson házkutatást.

Wolff Gusztáv ezredes, az osztrák legitimisták vezére kijelentette, hogy megtagad minden közösséget a horogkeresztesek zavargásaival.

Halálos vasuti elgázolás

Főtárgyalás a szuboticiai törvé yzéken

Lazarov Szever hatvan éves pályamunkás ez év március 26-án a szentai pályaudvaron salakot lapátolt. Arra kellett elmenni az egyik tolatómozdonynak, amelyet Hölzer Róbert mozdonyvezető vezetett. A mozdonyvezető hosszasan füttyjelzéseket adott le, mert az erős szélvihárban keifelég akarta figyelmeztetni a pályatesten dolgozó pályamunkásokat és váltóőröket a tolatásra. A váltóőrök meg is hallották a hosszás füttyjelzést, de Lazarov, aki a salakot lapátolta, nem hallotta a jelzést és nem vette észre a feléje közeledő mozdonyt. Lazarov Szever nem a vágányok között állott, hanem a vágány mellett és egy nagy állvány volt mellette, ami elfedte s a mozdonyvezető nem láthatta Lazarovot. Amikor a mozdony odaért ahhoz a helyhez, ahol Lazarov állott és a mozdonyvezető megpillantotta a pályamunkást, már nem tudta a mozdonyt megállítani, bár erősen fékezett. A gép a Lazarov kezében levő salak-lapátot elütötte, a lapát Lazarovhoz vágódott és a szerencsétlen embert a mozdony középső kerekei alá dobta, amelyek halálra gázolták.

Azonnal vizsgálat indult meg annak a megállapítása végett, hogy kit terhel felelősség a halálos elgázolásért. Büntető eljárást tettek folyamatba Hölzer Róbert mozdonyvezető ellen, akit az ügyészség gondatlanságból okozott halálos elgázolással vádolt.

Pénteken tartotta meg ebben a bűnygyben a főtárgyalást a szuboticiai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök büntető tanácsa.

Hölzer Róbert vádlott mozdonyvezető nem érzi magát bűnösnek, mert minden elővigyázati intézkedést megtett. A mozdonyal öt kilométeres sebességgel tolatott s hosszás éles füttyjelzésekkel figyelmeztette a pályamunkásokat. A szerencsétlenség bekövetkezését a fent ismertett módon mondja el.

A vádlott után Vászics Szima váltóört hallgatta ki a bíróság tanuként. Igazolja, hogy a mozdonyvezető többször éles és hosszás füttyjelzéseket adott le és a kellő elővigyázattal járt el.

A perbeszéd megkérdezése után a bíróság a vádlottat felmentette.

Kutyapör

Sinkovics Frányó 70 éves csantavéri földesgazda Talpas nevű házőrző kutyája megmarta Dimovics Anna 26 éves csantavéri asszonyt és a harapás nyolc napon tul gyógyuló sérülést okozott.

Sinkovics Frányó ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt indult eljárás. Pénteken tartották meg ebben az ügyben a főtárgyalást.

Amikor az elnök megkérdezte az öreg süket gazdától, hogy bűnösnek érzi-e magát, mosolyogva mondja:

— Dehogyan vagyok én bűnös, a kutya elszakította a láncot, mert tetszik tudni, mindig láncban volt. Gyöngye lehetett már a lánc. Azután pedig nem is tudom én, hogy tulajdonképpen hogyan is esett ez a dolog.

A bíróság a sértett kihallgatása után bűnösnek mondta ki a vádlottat és az enyhítő körülmények figyelembe vételével 200 dinár pénzbüntetésre és 400 dinár kártérítésre ítélte.

Találkozás

Marseille-ben a hipnotikus fenomén

Riport egy városból, ahol
nem „tombol az erkölcs”

Marseille, aug. hó.

(A B. N. kiküldött tudósítójától.)

A P. L. M. páris-marseille-i gyorsvonat kilencven kilométeres sebességgel szeli át hosszába Franciaországot. Négyezer áll meg a kilencszáz kilométeres uton, minden állomáson pillanatnyi pontossággal ragaszkodva a menetrendhez. Esti kilenc óra 30 perckor kell a vonatnak bein lenni a marseillei pályaudvaron és valóban pontosan a római hatást öleli át a nagymutató, amikor a mozdony pőfékelve megáll az üvegfedelű pályaudvaron. Szálloda-portások légiója rohanja meg az utast, kényelmes, elegáns szállodák tucat-számra várják a nagyforgalmu kikötővárosban az idegent.

Tíz óra után fővárosi fényben ég a nagy boulevard, merre lehet menni, hogy egy estén láthassuk a francia város éjjeli életét? A véletlen segít. A széles járdán három kézkubonyos munkás beszélget — magyarul.

— Merre van a kikötő? — kérdezzük őket, barátságosan köszöntve a hazai szóval.

Az egyik borotvátlan, intelligens arcu fiatalember mosolyogva válaszol:

— Erre tessék menni Stella szerkesztő ur!

Csodálkozom.

— Honnan ismer maga engem?

Rámutat a mellettem álló Makai Emil igazgatóra.

— Ezt az urat is ismerem. Sok évvel ezelőtt találkoztunk Suboticán.

Nem emléksziük rá. Ki ez a bámulatos memóriájú ember?

— Nem téveszt emlékezni rám? — kérdi mosolyogva. *Professor Hart* vagyok!

Professor Hart! Az ezermester, a hipnotikus fenomén! Valóban ő, de hogy került ide a szimpadtól a szennyes kikötővárosig? Hogyan cserélte fel a frakkot a munkásruhával. Ő elmondja:

— Letörtém Monte Carloban. Most itt dolgozom egy redőnygyárban. Már szépen keresek. Rövidesen együtt lesz a pénzem, aztán vissza Párisba. Ott ismét dolgozni fogok.

Meglepetett, boldog ember *Prof. Hart*, az egykori telepítikus fenomén. Bemutatja a barátait. Az egyiket Skadának hívják, tizenhat nyelvet beszél, nemrégén tolmács volt, most pincér. Együtt indulunk séta-utra. A három magyar vállalja a cicerone szerepét.

A keskeny, síkatoros olasz negyedben az uccán alszanak emberek. Százán és százan. Mutatnak egy embert, aki négy év óta egyik forgalmas ucca járdáján alszik. A járókelők udvariasan kikerülik, mindenki ismeri Marseilleben. A rendőrség egy darabig becipelte, de aztán hagyta. Most már valószínűleg jogos birtokosa lett annak a járdagáznak, melyen fekszik.

A kikötőváros legérdekesebb negyedébe vezet utunk. Az uccai nők negyedébe. Szűk uccákon egymás mellett üzletek, minden üzlet előtt kifeszített lány ül. A tulajdonosnő és a portéka egy személyben. Ha vevő jön, lehuzza a rolót. Részeg matrózok, dokkmunkások, a kikötő söpredékel járnak ezeken az uccákon vásárolni. Verekedés, késelés napirenden van. Mindennapos vita a fizetés körül. Pedig itt igazán olcsó az áru: három frankba kerül...

Kis, meredek ucca: rue de la Mure, itt van a magyar kocsmá. A francia felirat mellett, magyarul is hirdeti a tábla: »Magyar otthon. Hazai ételek.« Néhány magyar munkás időgál a kocsmban. Politikáról beszélnek. Nagyobb részük hontalan. Emigránsok vagy hazátlanok, akik nem optáltak egyik állam javára se és most a francia demokrácia vendégszeretetét élvezik.

A kikötő csendes. Itt-ott sipó egy szénszállító hajó. A motorcsónakosok

raja kínálja járművét, Monte Christo szigetére, a legdivatosabb kirándulóhelyre, amelyet éjjel is sokan látogatnak.

Még egy magyar csatlakozik hozzánk. Valamit sug Skadának, aztán illedelmesen továbbmegy.

— Mi akart? — kérdi *Prof. Hart* a

tizenhatnyelvű embert.

— Egy óraláncot akart eladni.

— Nem mondta, hogy hol lopta?

Magyarázólag tette hozzá:

— Ez itt rendes kérdés uraim. Ne csodálkozzanak rajta. Marseilleben nem nagyon tombol az erkölcs...

Stella Adorján

Elrendelték

Beniczky szabadlábrahelyezését

Az ügyészség nem fogadta el az óvadékul felajánlott
háromszáz milliós takarékkönyvet

Budapestről jelentik: A tábla Kendy-tanácsa pénteken foglalkozott *Beniczky* Ödön volt belügyminiszter szabadlábrahelyezésének kérdésével. A volt belügyminisztert, mint ismeretes, a törvényszék Török-tanácsa a múlt héten elutasította kérelmével, főlebvezésére azonban a tábla megváltoztatta az elsőfokú bíróság döntését és *elrendelte Beniczky* Ödön szabadlábrahelyezését.

Az ügyészség nyomban utasítást kapott, hogy a június 3-ika óta elő-

zetes letartóztatásban levő *Beniczky* Ödönt az óvadék letétele ellenében bocsássa szabadon. *Beniczky* védője azonnal felajánlotta óvadékul az Angol-Magyar Bank háromszázmillió koronás takarékkönyvét, amit azonban az ügyészség nem fogadott el, hanem készpénzben követelte a kauciót. *Beniczky*nek nagy mennyiségű értékpapírja is van, ezeket azonban ügyvédje nem tudta pénteken értékesíteni és így *Beniczky* szabadlábrahelyezése egy napi halasztást szenved.

Amerikai vád az erdélyi magyarság elnyomása miatt

Sulyos támadás a newyorki Institute of Politics ülésén
a román hormány ellen

Newyorkból jelentik: Az *Institute of Politics* legutóbbi ülésén, amely az európai politikai problémákkal foglalkozott, dr. *Luis C. Cornish*, az amerikai unitárius-szövetség elnöke szóváltette az erdélyi kisebbségek elnyomását és sulyos vádakot emelt a román kormány ellen a trianoni szerződés megszegése miatt. *Cornish*, mint az amerikai protestáns egyházak megbízásából Romániában járt küldöttség elnöke, személyes tapasztalatai alapján ismeri az erdélyi viszonyokat és az előkelő politikai kör vitaülésén megálapította, hogy az elnyomásról szóló hírek valóban megfelelnek a valóságnak és a román kormányt sulyos mulasztások és bűnök terhelik.

— A kis tisztviselők, — mondta *Cornish* — akiknek hatalmas rendkívül nagy, kegyetlenül, gyakran borzalmas módon elnyomják a kisebbségeket. Aki magasabb hatóságoknál panaszt mer tenni, azt biztosan utoléri a büntetés. A katonai megszállás minden képzelhető csapása napirenden van, a nemzeti-szervezeteket megfosztották gyűlekezési joguktól, a kisebbségi iskolákat és intézményeket bezárták, felszereléseiket elkobozták, az egyházak és iskolák alapítványait lefoglalták és ezzel a tönk szélére juttatták azokat. Egyszóval *ignorálják a trianoni szerződésben a kisebbségeknek biztosított jogokat*. A luteránus, presbiteriánus, római katolikus és unitárius egyházaknak joguk van ahhoz az egész világon, hogy hittestvéreikkel való igazságos és a békeszerződés alapján álló bánásmódot követeljenek Romániától. A románok azalatt az ürügy alatt, hogy jóváhagyás szükséges mindenféle gyűlekezethez, még az istentiszteleteket is nevelésügyi értekezleteket is betiltották. Természetes, hogy ilyen körülmények között az iskolák és magasabb oktatásügyi intézetek látogatottsága lecsökkent. Az ösztöndíjakat beszüntették és a nép elszegényedett. Az állapotok siralmasak. Ezek az iskolák egy-

magasabb kultura exponensei voltak. Meggyöngítésük Erdély elszegényedését jelenti.

Foglalkozott ezután dr. *Cornish* egyéb román erőszakosságokkal és különösen kiemelte azt, hogy a bíróságok előtt más nyelvet, mint a románt használni nem szabad.

Az elhangzott sulyos vádakra *André Popovici*, a washingtoni román követség tisztviselője válaszolt. Hivatkozott arra, hogy ő Erdélyben született, szolgált a magyar hadseregben, így tehát az állapotokat nagyon jól ismeri.

— Ki kell jelentenem, hogy össze sem lehet hasonlítani a nemzetiségekkel való mai bánásmódot azzal, amelyben az erdélyi románokat részesítették a régi Magyarországon. Amíg a három és félmillió román Erdélyben csak négy magasabb és három-négy középiskolája volt, egyeteme pedig egy sem, a sokkal kisebb számú magyarságnak Nagy-Romániában sokkal több iskolája van, mint volt akkor, amikor még urai voltak Erdélynek. Igaz, hogy több iskolát bezártak a románok, ez azonban azért történt, mert a tanárok irredenta-szellemben tanítottak. Amennyiben pedig a kis-tisztviselők rosszul bannak a magyarokkal, csak a régi erdélyi magyar tisztviselők példáját követték. Ha katonai uralomra sor került, az több mint jogosult volt a magyar irredentisták szította számtalan összeesküvés miatt. A román hatóságok olyan gyűléseket, amelyek nem szolgáltak irredenta célt, nem oszlattak fel. Csak egy-két gimnáziumot zártak be és az egyházi birtokok kisajátításánál nem szorítottak a magyar egyházakra. A kisajátítás általános rendszabály volt, amelynek az volt a célja, hogy löldhöz juttassák a magyar és román földműveseket.

André Popovici válaszára *Cornish* kijelentette, hogy ő nem érdekelte fél a vitában, míg *Popovici* román hivatalos közeg és ez a magyarzata a kettőjük előadása között mutatkozó eltéréseknek.

Kovács és bogárnarmester halálos párviadala

Főtárgyalások a sombori fővényszéken

Somborból jelentik: A sombori törvényszék büntetőtanácsa dr. *Masirevics* Brankó tanácselnök elnöklésével pénteken tárgyalta *Zsulyevics* Béla sombori kovácsmester bűnügyét, aki szándékos emberölés miatt került a vádlottak padjára. *Zsulyevics* március 8-ikán összeszólaikozott *Tauser* János sombori bogárnarmesterrel, aki felelősségre vont, amiért egyik vevője előtt lebecsülte a munkáját. Az összeszólaikozás hevében *Zsulyevics* dorongot kapott fel, mire *Tauser* az uccára szaladt. A kovácsmester utána ment és úgy fejbeütötte, hogy *Tauser* másnap belehalt sérüléseibe.

A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után erős felindulásban elkövetett szándékos emberölésben mondotta ki bűnösnek *Zsulyevics*et és három évi fegyháza ítélte.

Ugyancsak pénteken tárgyalta *Rádics* Imre huszéves sombori zenész-cigány bűnügyét is. *Rádics* ellen emberölés miatt emelt vádat az ügyészség. Ez év februárjában a cigánybálból *Rádics* Imre zenekara és *Hegedüs* László együtt mentek hazafelé. Utközben összeszólaikoztak és *Hegedüs* kétszer arculütötte *Rádics*ot. A megsértett cigány erre kést rántott és hasbaszurta *Hegedüs*et, aki hat hétig beteg feküdt.

A tárgyaláson *Rádics* itasságával védekezett. A bíróság sulyos testisértésért nyolc hónapi fegyházra ítélte.

A papság állami pótdíjai

Megjelent a vallásügyi miniszter rendelete

Most érkezett le az egyes hitközségekhez a vallásügyi miniszternek rendelete, amely a papság drágasági és családi pótlékát az egész országban minden törvényesen elismert felekezetenél rendezi. A papságot a drágasági és családi pótlék nagysága szerint hat osztályba sorolja a rendelet. Az első osztályba tartoznak a dalmáciai, kattarói összes felekezetek, a felső karlováci, pakráci görögkeleti püspökség, a modruskai róm. kath. püspökség területének lelkészei, akik havi 750 dinár személyi és családtagonként 150 dinár családi pótlékot kapnak. A második osztályban a hercegovinai, visegrádi, szarajevói és Montenegró régi halárai között működő felekezetek papjai 600 dinár személyi és 150 dinár családi pótlékkal. A harmadik osztályba kerültek a szerbiai és boszniai papok 540 dinár személyi, 150 dinár családi pótlékkal. A negyedik osztályba sorozza a rendelet a karlócai patriarchátus alá tartozó görögkeleti és a zagrebi katolikus érsekséghez tartozó római katolikus lelkészeket, a szerbiaiak és montenegróiak kivételével a görögkatolikusokat és ókatolikusokat 480 dinár személyi, 150 dinár családi pótlékkal. Az ötödik osztályba Szlovénia egész papsága került 420 dinár személyi és 150 dinár családi pótlékkal. A hatodikba Bácska, Bánát, Baranya és Szerémség lelkészei 200 dinár személyi és 150 dinár családi pótlékkal.

A főbb egyházi méltóságok havi személyi pótlékát is rendezi a rendelet. E szerint a szerb patriarcha 11.000, a zagrebi érsek 10.000, a bari érsek és a szerb primarius 8000, a montenegrói, szkopljai, banjalukai metropoliták, a beogradi és szarajevói római katolikus püspökök 8000, a sabáci, timoki, zicsai, sztrumicai, prizreni, bitolji, ochridi, mosztári, tuzlai, bihácsi, kattarói, dubrovnikai, dalmáciai, isztriai görögkeleti püspökök és a szkopljai, spliti, szibeniki, dubrovnikai, kattarói, mosztári, banjalukai, maribori, ljubljana, gyakovói ókatolikus püspökök 7000, a grandrabbi 7000, a görögkeleti vikáriusok, a dubrovnikai római katolikus vikárius-püspök, a zagrebi segédpüspök 5500, a becskerekai és szuboticei apostoli adminisztrátor 5400 dinár havi személyi pótlékot kapnak.

HIREK

•••

A Bácsme gyei Napló vasárnap a szubotical kiállítás ünnepélyes megnyitása alkalmából 40 oldal terjedelemben jelenik meg. A vasárnapi ünnepi szám ára 3 dinár.

— A szuboticali törvényszék új vizsgálóbírája. Az igazságügyminiszter Nardini Hrvoje dr. törvényszéki bírót a szuboticali kerületi törvényszék vizsgálóbírájává nevezte ki és egyidejűleg Čirentics Vlaho dr. törvényszéki bírót vizsgálóbírói kinevezését hatályon kívül helyezte.

— Torontálme gyei főszolgabírák és polgármesterek értekezlete a szuboticali kiállításról. A torontálme gyei főszolgabírák és polgármesterek pénteken délelőtt Becskerekben a vármegyeházán értekezletet tartottak, amelyen a szuboticali kiállításról való részvétel felől tanácskoztak. Az értekezleten a kamara nevében Pelikán György vett részt, aki ismertette a kiállítás programját. Elhatározták, hogy minden járásban felhívják jelentkezőkre azokat, akik részt akarnak venni a szuboticali kiállításban. A vásárlóleveleket a helyi hatóságok fogják kiadni a jelentkezőknek.

— A belügyminiszter visszavonta a martonosi erdőfőtanácsos kiutasítását. Martonosról jelentik: Hoós Ernő martonosi születésű főerőfőtanácsost, Rukics Dusan, Martonos volt jegyzőjének előterjesztésére a belügyminiszter kiutasította az országból. Az erdőfőtanácsos harminc évnél tovább volt Máramaroszigeten főerőfőtanácsos, hat évvel ezelőtt került vissza szülőföldjére. Hoósnak a belügyminiszteri rendelet alapján már néhány nap múlva el kellett volna hagynia az országot. Az egész községben általános örömet keltett a belügyminiszternek a napokban ide leérkezett rendelete, mely az aggastyán Hoós kiutasítását visszavonta.

— Óriási viharok Németországban és Olaszországban. Hanauból jelentik: Csütörtök este óta Hanau környékén óriási zivatar, orkán és jégeső dühöng. Az árvíz egész községeket öntött el és igen sok ház összeomlott. Egy személyvonat kisiklott, miután a vasuti töltést elsodorta az ár. Sebesülés a vasuti szerencsétlenség alkalmával nem történt. — Milanói jelentés szerint Olaszországban is óriási vihar dühöng. Az orkán a levegőben meglepett Milanó fölött két repülőgépet, amelyek közül az egyiknek sikerült megmenekülni, a másik azonban lezuhant és a gépen ülő őrmester és pilóta-hadnagy szörnyethaltak.

— Novisad városi főkertész udvari főkertész lett. Novisadról jelentik: Sztanoflović Sztankó novisadi városi főkertészt a királyi kabinetiroda udvari főkertésznek hívta meg. Sztanoflović hosszú ideig volt vezetője a budapesti Margitsziget kertészetének. Kinevezése a közeli napokban megtörténik.

— Adán megkezdtek a község háza renoválását. Adáról jelentik: Adán pénteken kezdtek meg a község háza renoválását. A háború óta semmi javítást nem eszközöltek a község épületén és ezért a most megkezdődött renoválás több százezer dinár költséget jelent.

— A horgosi vadászterületet herbeadták. Horgosról jelentik: A községi vadászterületet pénteken adta herbe Horgos község nyilvános árverésen, a melyen sok árverező és érdeklődő vett részt. A vadászterületet hat évre, évi 6700 dinár bérért dr. Reöck Iván és társai kapták meg.

— Elhalasztották a jugoszláviai országos gazdasági kongresszust. Zagrebból jelentik: Az országos gazdasági szervezetek központja elhatározta, hogy a szeptember 5-ikére összehívott kongresszust szeptember 19-ikére és 20-ikára halasztja el. A kongresszus napirendjén szerepel az adókérdés, a szociális törvényhozás kérdése, a kereskedelmi kamarák brüsszeli nemzetközi kongresszusának jelentése, valamint kivittl kérdések.

— A vádtanács szabadiábra helyezte a gyujtogatós szobrani földbirtokost. Novisadról jelentik: Pivniciski Koszta szobrani jómódu földbirtokos ezévi augusztus 8-án bosszúból, mert a bátyja nem adott a termés részére helyet az apjától örökölt magtárban, azt felgyujtotta. A csendőrség letartóztatta és beszállította a novisadi ügyészség fogházába. A novisadi törvényszék vádtanácsa pénteken szabadiábra, de rendőri felügyelet alá helyezte a gyujtogatós földbirtokost.

— Gyermekegyilkossággal vádolt anya. Novisadról jelentik: A csurogi csendőrség csütörtökön letartóztatta és pénteken a novisadi ügyészség fogházába szállította Szretkov Jovánkát, aki egy ottani földműveléssel közös háztartásban élt. Az asszonynak tizenegy nap előtt gyermeke született, aki kedden meghalt. A csendőrség névtelen levelet kapott, hogy a gyerek nem halt meg természetes halállal, mire a csendőrség orvosai megvizsgálták a holttestet és az orvos megállapította, hogy a gyerek éhenhalt. A novisadi törvényszék helyettes vizsgálóbírája, Glumac Bogdan törvényszéki bírósági elnök és dr. Vukovjac Zsarkó államügyész szombaton jelen lesznek Csurogon a kis gyermek holttestének boncolásánál.

— Beismerő vallomást tett a novisadi pénzügyigazgatóság betörője. Novisadról jelentik: A novisadi tartományi pénzügyigazgatóság betörője, Lukics Stevan hivatalos szolgája pénteken beismerő vallomást tett. Bevallotta, hogy a pénzt az épület padlásán rejtette el, amelyből kilencezer dinárt meg is találtak. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást, mert valószínű, hogy Lukicsnak tette társai is voltak.

— Lasker sakkvilágbajnok Novisadon is fog Vidmárral játszani. A Bácsme gyei Napló már néhány hét előtt megírta, hogy a novisadi Sakk-klub azon fáradozik, hogy dr. Lasker Emanuel exvilágbajnoknak dr. Vidmár Milán nagymesterrel Jugoszláviában lejátszandó tiz játszmája közül legalább egy Novisadon kerüljön eldöntésre. A novisadi Sakk-klub ma azt az értesítést kapta a két nagymester mérkőzéséről, hogy a bizottságtól, hogy a tiz-játszma közül egy feltétlenül Novisadon kerül eldöntésre. A mérkőzés tiz játszma lesz, ebből három Beogradban, kettő Zagrebben, három Ljubljánban, egy-egy Novisadon és Mariborban kerül eldöntésre. Dr. Lasker a tiz játszmáért 1500 dollár, dr. Vidmár 10.000 dinár tiszteletdíjat kap. Ennek az összegnek egy tizede fogja a novisadi Sakk-klubot terhelni, amelyet részben a klub visel, részben adományokból és belépődíjakból fognak fedezni.

— Meghalt Marton Erzs. Budapestről jelentik: B. Marton Erzs., a Magyar Színház volt drámai művésznője, aki vasárnap veronállal megmérgezte magát és azóta eszméletlenül fektet a Pajor-színházban, pénteken hajnali négy órakor meghalt. A rendőrség elrendelte holttestének a törvényszéki bonctani intézetbe való szállítását, azonban családja közbenjárt és tekintettel arra, hogy az öngyilkosság esete nyilvánvaló, el fognak tekinteni a boncolástól. A szerencsétlen művésznő, aki Balla Kálmán volt szombori színházgató elvált felesége, szombaton délután három órakor temetik a Kerepesi-úti temetőben.

— Új községi előljáróság Csonoplyán. Szomborból jelentik: A belügyminisztérium Csonoplyára új községi előljáróságot nevezett ki. A volt előljáróság működésére jellemző, hogy amikor a csonoplyaiak tudomást szereztek a közigazgatásukban történt személyi változásokról, köszönő táviratot intéztek a belügyminisztériumhoz és Bácsme gyé főispáni hivatalához.

— Halálos csónakszerencsétlenség Sibenikben. Sibenikből jelentik: A napokban nagy vihar vonult végig az Adrián. A vihar Sibenikben felborított egy nyaralókkal teli csónakot. A csónak utasai közül csak Teskó János zagrebi kereskedőt sikerült kimenteni, míg Kovács Lujza, Sidre Mária, Markovics Mátyás és annak tizenöt éves fia a tengerbe fulltak.

— Gyujtott a villám. Szomborból jelentik: Csütörtökön éjjel nagy vihar volt Szomborban. A villám felgyujtotta Bosnyák János Strossmajerova-ucca 13. szám alatti házát, amely teljesen leégett. A ház lakói közül Pekánovics Ferenc és Schmidt Terézia, akik bitoraitak akarták kimenteni az égő házból, a lehulló zsarátoktól súlyos égési sebeket szenvedtek. Mindkettőjüket kórházba szállították. Pekánovics állapota életveszélyes.

— A fürdés áldozata. Markovics Péter husz éves szuboticali munkás csütörtökön a palicsi strandon fürdött. Fürdés közben vízbefult. Holttestét pénteken délután fogták ki. A mentők kiszállították a szerbtemető hullaházába.

— Leánykereskedők bünpöre. Zagrebból jelentik: A zagrebi járásbírószágon pénteken folytatták a leánykereskedők bünygyének tárgyalását. A tárgyalás folyamán husz elcsábított leányt hallgattak ki, akik valamennyien terhölőn vallottak a vádlottak ellen. Az elcsábított leányok között van egy tanító-nőképzőt végzett volt hivatalnoknő is. Az ítéletet szombaton hirdetik ki.

— Három kerékpárlapásért — három havi fogház. Novisadról jelentik: Papp József novisadi asztalossegéd 1924 őszén Fabl Gézáról, Volkorjev Györgytől és egy ismeretlen károsulttól egy-egy kerékpárt lopott, de a kárt hozzátartozói utóbb megtérítették. A novisadi törvényszék pénteken három havi fogházra ítélte. Az ítéletbe az ügyész is megnyugodott és az jogerőssé vált. A vizsgálói fogságban eltöltött harminckilenc napot a büntetésbe betudták.

— Vasuti szerencsétlenség Milanó mellett. Milanóból jelentik: Greco Milancse állomáson hibás váltóállítás következtében a milanói gyorsvonat beleszaladt a molteni személyvonatba. Az összeütközés következtében huszonhárom utas megsebesült.

— Megvásárolták Balatonfüred fürdőüzemét. Budapestről jelentik: Erdődy Sándor gróf nagybirtokos hét és fél millióért megvásárolta Balatonfüred fürdőüzemét.

— Szuboticali adókvetések. Augusztus 31-én a következő V—VI—VII—VIII. körök kerülnek sorra: Vörös Jánosné, Zódi Pál, Piukovics József, Halbrohr Sándorné, Ingusz Lipót, Fischer Mór, Kaufmann Hermann, Meister Jenő, Schlesinger Vilmos, Weitzenfeld Dénes, Hartmann és Conen, dr. Schossberger, Nilojkovics, Radó.

— Abd el Krim nem házasodik. Párisból jelentik: A lapok állítólag marokkói jelentések alapján közölték legutóbb, hogy Abd el Krim a harci zaj közepette lakodalomra gondol és feleségül veszi a tuniszi bej leányát. A Petit Journal tuniszi levelezője jelenti lapjának, hogy ez a hír már csak azért sem lehet igaz, mert a tuniszi bej leánya még alig ö éves. Vannak ugyan a tuniszi bejnek rokonságában eladósorban lévő leányok, de Abd el Krim — nem házasodik.

— A szentel kereskedelmi egyesület testületileg vesz részt a szuboticali kiállításban. Szentáról jelentik: A szentel kereskedelmi egyesület elhatározta, hogy testületileg vesz részt a szuboticali kiállításban. Ezért felhívja mindazokat a kereskedőket, akik a szuboticali kiállításban és mintavásárláson részt akarnak venni és a féláru vasuti jegyet akarják igénybe venni, hogy Klapa Ignác szövetkereskedőnél jelentkezzenek a félárujegy váltására jogosító igazolványukért.

— „Hulla a trónon.“ Berlinből jelentik: Württembergben letartóztatták a lipcsei főtörvényszék utasítására Becher János lírai költőt. A letartóztatás, amely a württembergi Urach helységben történt, nagy feltűnést keltett. Egyenesen a berlini rendőrfőnöktől ment ki telefonon az utasítás a württembergi politikai hatóságokhoz Becher letartóztatására. Másnap kitűdött, hogy a főtörvényszék hazaárulásért perbe fogta a württembergi költőt, akinek három nap előtt verseskötete jelent meg ezen a címen: Hulla a trónon. Olyan verseket talált az ügyészség a kötetben, amelyekben osztálygyűlöletre való bujtogatást és istenkáromlást látott.

— Gyilkos rablótámadás a marienbadi fürdőben. Prágából jelentik: Pénteken délután Marienbadban a Rubezahl szálloda felé vezető ösvényen egy sétáló hölgy kétségbeesett segélykiáltásokat hallott. Szerencsére egy férfi is jött arra s most ketten futottak tovább az erdei úton. Látták, hogy egy körülbelül harmincévesnek látszó zöld sportruhás férfi futva menekül a sűrűségből. Az erdő tisztán egy élte sebb férfit találtak ajultán. Mikor vízzel meglocsolták és magához tért, elmondta, hogy séta közben egy fiatal ember megfáradta és hosszú kést szegezett torkának. Ijedtében odadobta pénztárcáját, de a támadó mégis leszurta. A sulyosan sebesült ember Dub Alfréd weinbergei hatvan éves kereskedő. Alsó testében három, balmellén egy és fején öt késszurás van. Beszállították a marienbadi kórházba. Állapota sulyos, de nem életveszélyes.

— Cáfolják a spanyol király elleni merénylet híreit. Párisból jelentik: A párisi spanyol nagykövetség cáfolja azokat a híreket, melyek szerint a spanyol király ellen merényletet kíséreltek meg.

— Jobbra hajts, balra térj! A megismétlődő autószerencsés események elkerülésére a bácsme gyei alispán büntetés terhe mellett elrendelte, hogy mindenféle közlekedési jármű, kocsi, autó az országutaknak csak a jobb felén közlekedhetik, s a szembejövő járműveket bal felé kerülje ki.

— Dr. Heim Béla orvos, wien és párisi tanulmányait befejezve, orvosi rendelését Filipovon (Bácska) megkezdte.

— Legényháború Becskerekben. Velikibecskerekéről jelentik: Milanov Rada, Sárics Szvetozár és Fraducanov Mladen becskerekai legények ittas állapotban összeverekedtek. A verekezés hevében Sárics késével fejbe szurta Fraducanovot, akit sulyos sérülésével kórházba szállították. Sárics ellen megindult az eljárás.

Az Esti Kurir leküldte tudósítóját a szuboticali vásárra, hogy lapjának részletes tudósítást és fényképes felvételeket készítsen a vásárról. A magyarországi olvasóközönség nagy érdeklődést tanúsít a kiállítás iránt.

»Zenith« kaptafagyár, Vršac. A vállalat 3 év előtt létesült és gyártmányai ma már az egész országban ismeretesek, amit több arany és ezüst érem és oklevél is bizonyít. Gyártmányai a szuboticali kiállításban az »A« pavillonban 274. csoport alatt láthatók. A kiállításban bemutatásra kerül a cipőipar legújabb vívmánya, az »Agosystem«, mert ezzel megszűnik a cipő varrása és szegése. Közlekedési ismeretével a kiállítás színképén a cég képviselője szolgál.

Gyermeknap Suboticán. A *Bunyevác Jótékonyági Egyesület* szeptember 6-án délután 3 órai kezdettel gyermeknapot rendez Suboticán, a városligetben. A gyermeknap alkalmával sorsjátékot is rendeznek, amelynek főnyereménye egy tehén. A sorsjegyek ára öt dinár.

A Színházi Élet jugoszláviai mellékletében a szuboticiai vásárról képeket közöl. A felvételeket *Reményi fényképész* készíti.

A hazai villamosági ipar fejlődése. A kiállítási iőépület 42. sz. standja már most is magára vonja az elektrotechnikusok figyelmét, ahol a »Društvo za Elektrotehniku i Fabrika Kabela d. d.« velikihecskeréki cég gyártmányai vannak kiállítva. Kábelek erős és gyenge feszültségre, világítási vezetékek német és osztrák normáliák szerint mindenféle nyomásra, izzólámpa csatlakozók, vizálló és páncélozott vezetékek, gutta-percsa-, dinamó-, viasz- és toledatrótok, lyuk-, telefon- és rádiószingetok, antennacikk, szigetelőcsövek és tartozékaik, rádiócikk, szigetelőcsövek gumionból, szigetelőszallag, stb. Kiállítja azonkívül a cég cipőszingő gyártmányait is fényes fonálból és selyemből. Mintatáblák és egész gyűrűk mutatják a cikkek minőségét, nagy fényképfelvételek bepillantást engednek a gyár egyes osztályába. Az árak a legmodernebb berendezett velikihecskeréki üzemben készültek. A műhelyek saját villamos erő- és világítóteleppel rendelkeznek, külön iparvágány köti össze a gyárat a vasúttal. Minden biztosíték meg van arra, hogy a gyárból kikerülő áru minden tekintetben a legelsőbbrendű és a cég gyártmányai a külföldi gyártmányokká ár és minőség tekintetében egyaránt felveszik a versenyt. Eddig az ország ebbeli szükségletének legnagyobb részét külföldről volt kénytelen beszerezni, míg ez az új gyár hivatalosan arra, hogy a külföldi gyártmányokat teljesen kiszorítsa.

Sok száz autót láthat a suboticiai kiállításon!

A Lloyd éttermeiben kitűnő italok és ételek olcsó áron kaphatók. Izletes házi konyha.

A legszebb tenyészállatokat láthatja majd a suboticiai Nagyvásár és Kiállítás!

Dr Fränkel Endre orvos elutazott. Rendeléseit szeptember hó 20-án újra megkezdi.

Reményi M. művészi képes fotográfiai (Pavillon A 121.) zenzációk. A kiállításról a helyszínen felvételeket készít. Bejelentések ezközölhetők a fenti pavillonban vagy Rudić-utcai szalonjában.

Autót vagy bikát nyerhet, ha vásárol a suboticiai kiállítás és vásár sorlegyéből!

EGY ADAT

AMELY MINDENKIT ÉRDEKEL

Bőrtisztítóanyagokat és az arc időelötti véntülését legtöbbször a felhámiszövet kiszáradása okozza. A

CRÈME SIMON

biztosítja a bőr lágyágát rugalmasságát és megőrzi az arc fiatalosságát és szépségét.

Ezt a kitűnő arcpolcsert a nedves bőrre kell kenni közvetlenül mosás után olyképen, hogy a krémet a ujjunkkal az arca nyáiba, de alapos dörzsöléssel felkenjük. A felhám likacsai teljesen felszívják ezt a szert, amely nem hagy maga után semmi nyomot vagy fényességet.

SIMON CRÈME, PUDER és SZÁPPAN
PARFUMERIE SIMON
59 Fg. Saint-Martin PARIS
MINDENÜTT KAPHATÓ! 3316-14

KÖZGAZDASÁG

A jugoszláviai vagonpark 38 százaléka használhatatlan

Statisztikai kimutatás a vasutakról

Azok az országrészek, amelyek most a jugoszláv államot alkotják, azelőtt hat különböző igazgatás alatt voltak és ezzel magyarázható az a körülmény, hogy a jelenlegi jugoszláv vasutak hat különféle hálózatból állanak, amelyeknek egyesítése mindaddig nem történt meg.

A békekötés után a kormánynak első feladata volt a háború folytán erősen megrongálódott és legtöbb esetben használhatatlenné vált vasuti vonalak helyreállítása, hogy a tartományok közt a forgalom ismét helyreállítható legyen.

A kormány további feladata volt a tartományok közti forgalom gyors lebonyolítása érdekében minél jobb összeköttetéseket létesíteni.

A vasutügyi miniszter hivatalos lapjának szerdán megjelent száma statisztikai adatokat közöl a jugoszláv vasutak helyzetéről. Ezekből a statisztikai adatokból tudjuk meg, hogy a jugoszláv vasutak hosszába 9894 kilométer tesz ki, amely számban azonban nincs benne a 274 kilométer hosszú duplaszélés vágány és az a 28 kilométer vasuti vágány, ami ma is használhatatlan állapotban van.

A 9.894.6 kilométeres vasuti hálózatból 6.640.2 kilométer normális szélességű, 2.525 kilométer (0.76 m.) keskenyvágányu, 545.9 kilométer (0.60 m.) keskenyvágányu és 183.5 kilométer (1 m.) keskenyvágányu.

A beogradi vasutigazgatóság területén 3.035, a zagrebin 2240, a szuboticiain 1.945, a sarajevóin 1538 és a ljubljain 1.139.9 kilométer vasutvonal van forgalomban.

A kimutatásban nem szerepelnek magánvasutak, amelyek a vasutigazgatóságok ellenőrzése alatt állanak. A beogradi vasutigazgatóság 130.6, a zagrebi 203 és a sarajevói igazgatóság 42 kilométer magánvasut felett gyakorol ellenőrzést.

Jelenleg építés alatt áll a Gracsac-Kniu-i 116.5 kilométeres rendes nyomtávu, a Titel-Orlovat-i 27 kilométeres és a Nis-Prokuplje-i 22 kilométeres rendes nyomtávu vonal.

Az öt vasutigazgatóság területén 1127 jókarbanlevő rendes nyomtávu és 422 keskenyvágányu mozdony volt. Javításban van 950 rendes és 288 keskenyvágányu mozdony. Forgalomban van

összesen 27.394 és 3312 keskenyvágányu vasuti kocsi. *Eszerint a vagonpark 38 %-a használhatatlan.* A személyszállító kocsik statisztikai adatai hiányoznak a kimutatásból.

Jugoszláviát az ország északi határán 32 vasutvonal köti össze Ausztriával, Magyarországgal és Romániával, míg Olaszországba csak 4, Bulgáriába 1 és Görögországba két vonal vezet. Albániával nincs vasuti forgalmunk.

A jugoszláv fővonal az, amelyiket a Szimplon-Orient expressz használ: Rakek (olasz-jugoszláv határ), Ljubljana-Zagreb, Vinkovci-Beograd-Nis, elágazással Szófia-Konstantinápolyba és Szaloniki-Athénbe.

Közepes lesz a cukorrépatermés

Az egyes cukorgyárak már most megkapták jelentéseiket a cukorrépatermésről és így tiszta képük van az idei cukorrépatermésről. A cukorgyári érdekeltségek egyik reprezentánsa az idei cukorrépatermésről a következőket mondta:

— A cukorrépában jó közepes termés várható az eddig beérkezett jelentések szerint. A cukorrépa minősége azonban korántsem lesz olyan, mint az elmúlt esztendőben, mert a sok esőzés következtében nincs meg a kellő cukortartalma, legalábbis ezt bizonyítják az eddigi vegyelemzési eljárások. Egyébként a cukorrépa szedéseig, szeptember közepéig jó idő mellett még sokat nyerhet a répa cukortartalomban.

— Ami a betakarítási árakat illeti, véglegesen még nem tudnak árakat mondani, mert ez szoros összefüggésben van a cukor áraival, mely folyton esik. A cukor árának esését az okozza, hogy a külföldi cukor behozatára nincsenek védvámok. A beváltási ár körülbelül husz-huszonöt dinár lesz, emellett azonban továbbra is élvezni fogják a termelők az ugynevezett husz százalékos száraz széletet, ami vagononként három dinár többletet jelent.

— Különböző nemcsak a cservenkai cukorgyárnak, hanem az ország mind a nyolc cukorgyárának raktárai, a tavalyi bőséges termés következtében telve vannak és így természetes, hogy míg ez a felraktározott mennyiség nem kerül a fogyasztóhoz, addig a cukorgyárak csak korlátozott mértékben köthetnek szerződést a répatermelőkkel.

SPORT

Subotica—Split. A suboticiai válogatott pénteken elutazott Splitbe, ahol vasárnap a spliti válogatottal játszik a királyserlegért. A mérkőzés kimenetele elé nagy várakozással tekint a vajdasági közönség, amely bizik abban, hogy nagyszerű ellenfelével szemben is becsületesen megállja helyét a suboticiai alszövetség legénysége. A papírforma szerint a spliti csapatnak van nagyobb esélye a győzelemre, a futball azonban nem kis részben szerencse-játék és megtörténhetik, hogy Subotica csapata váratlan győzelemmel lepi meg a vajdasági futballsport híveit. Akárhogy történik is, azonban reméljük, hogy a hazai csapat Splitben elismerést és megbecsülést szerez a Vajdaság futballsportjának.

Megkezdődött a zsidó futball-olimpiász. Bécsből jelentik: Vasárnap kezdődtek Bécsben a zsidó-olimpiász futballmérkőzése, amelyekben a budapesti VAC is résztvesz. Az első mérkőzésen a bécsi Zsidó Sportegylet győzött 5:1 arányban a palesztinai csapat felett.

A fiumei Glória FC szombaton Vrbszon játszik a Vrbszi SC ellen, amely meleg fogadtatásban fogja az olaszokat részesíteni. Vasárnap Suboticán mutatkozik be a fiumei csapat, amely előreláthatólag nivós, szép játékkal lepi meg a suboticiai közönséget.

A Sand a vendégek ellen, mint már jelentettük, legerősebb együttesét állítja ki Krausz Tivadarral megerősítve, aki a tréninghírek szerint kitűnő formában van. A csapatban játszani fog Weisz is, aki ezen a héten töltötte ki büntetését. A mérkőzés öt órakor kezdődik a Sand pályáján.

Szeptember elsején lépnek életbe az új futballsabályok. Zagrebból jelentik: A Jugoszláv Futball Szövetség valamennyi alszövetséghez körlevelet intézett, amelyben közli, hogy az új futballsabályok szeptember elsején lépnek életbe. Az új szabályok közül a legérdekesebb, hogy ezentúl a taccsdobás a pályán kívül történik, azonkívül, hogy offside csak akkor van, ha a lesbeálló játékos előtt, az eddigi kettő helyett, egy ellenjátékos van.

Jó megjelenésű, szerető tudó, csinos kiszolgálónőt keresek Spitzer szücs Subotica Sokolska-(Gombkötő) ulica 3. sz

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. augusztus 21.

Budapest deviza 1269—1277, valuta 1249—1271.

Prága deviza 60.475—60.975, valuta 60.25—60.75.

Berlin deviza 750—752 milliárd márka, valuta 742—746 milliárd márka.

Bécs deviza 1269—1273, valuta 1269—1275.

London deviza 272.

Newyork deviza 179.25.

Zürich, aug. 21. Zárlat: Beograd 9.225, Páris 2420, London 2504.5, Newyork 515.5, Brüsszel 23.45, Milanó 1870, Amsterdam 20785, Berlin 122.75, Bécs 72.55, Szófia 3.75, Prága 15.25, Varsó 89, Budapest 72.5.

Beograd, aug. 21. Zárlat: Páris 263.25, London 271.70, Newyork 55.88, Milanó 202.25, Amsterdam 2255, Berlin 1331, Bécs 787, Prága 165.70, Budapest 789, Bukarest 28.60, Genf 1086, Szaloniki 87.

Zagreb, aug. 21. Zárlat: London 270.74—272.40, Newyork 55.56—56.16, Amsterdam 22.50—22.70, Berlin 1327—1337, Bécs 782—792, Prága 164.75—166.75, Zürich 1081.50—1089.50, Trieszt 202.21—204.61. Valuták: Dollár 54.88—55.48, Lira 201.80—204.20, Osztrák silling 780—790, Szekel 162—164.

Noviszdai terménytőzsde, aug. 21. Irányzat változatlan, árak szilárdak: Buza: 200 mm. bacsikai 77—78 kilós 2%-os 265 dinár, 3000 mm. bánáti 76 kilós 2%-os Duna-állomás 272.50 dinár, Tengeri: 700 mm. bacsikai 180 dinár, 400 mm. bacsikai 181 dinár, 100 mm. szerémi 187.50 dinár. Buzalisz: 0-ás 200 mm. 450 dinár, 0-ás G. 200 mm. 450 dinár, 2-es kenyérliszt 100 mm. 400 dinár, 5-ös kenyérliszt 200 mm. 350 dinár. Bacsikai 0-ás G. 100 mm. liszt 440 dinár. Korpa: bacsikai juttazsákban 450 dinár, szerémi juttazsákban 200 mm. 192.50 dinár.

Budapesti terménytőzsde, aug. 21. A terménytőzsde tartott irányzattal indult, a forgalom kisméretű, a vételkedv gyengült, az üzlet jelentéktelen. A tiszavidéki buzáért 385.000—387.500, rozsért 277.500 koronát kérnek nyitáskor. A takarmánycikkek piacán a sörárpát kivéve, jelentéktelen az üzlet. A nehéz sörárpa 350—360.000 korona vidéki állomásokon is, takarmányárpa 280.000, az új zab 260.000, prompt tengeri 265.000 korona.

Csikágói gabonátőzsde, aug. 20. Buza szeptemberre 159.75, buza decemberre 159.625. Tengeri szeptemberre 104, tengeri decemberre 87.25. Zab decemberre 43.625. Rozs szeptemberre 104.25, rozs decemberre 107.75.

Newyorki gabonátőzsde, aug. 20. Buza 171.25—175.75. Tengeri 120. Az irányzat csendes.

Vizállás

Noviszdáról jelentik: A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 356 (+4), Bogojevo 422 (-6), Vukovár 348 (-2), Palánka 354 (-2), Noviszd 345 (-5), Zemun 262 (-6), Pancsevo 240 (-6), Szmederevo 329 (-6). Dráva: Maribor 140 (-6), Zakanj 4 (-26), Terezinopolje 56 (-27), Donji Miholjac 187 (+2). Zagreb -40 (-22), Sisak 90 (-40), Jasenovac 218 (-26), Bród 200 (-3), Mitrovica 162 (+15), Beograd 182 (-7). Tisza: Senta 252 (-28), Becse 246 (-22), Titel 336 (-13). Kupa: Karlovac 50 (-4). Una: Novi 44 (-4). Vrbs: Banja Luka 58 (-1). Drina: Zvornica -22 (-4).

NYILTTÉR

Önkéntes árverés.

61 lánca legjobb minőségű szántóföld Ludason — tanyai épületekkel — egy tagban vagy kisebb parcellákban is

augusztus hó 30-án délelőtt 9 órakor irodámban önkéntes árverésen eladásra kerül. Közelebbi feltételek megtudhatók irodámban (VII. Pašićeva ul. 5.) naponként délelőtt 8—12 óra között.

Dr. Kellert Benő ügyvéd.

„Naša“ vendéglő Oslobodj. trg. 18. (Santai ut) laktanyától 200 lépés.

Jó és izletes ételek, kitűnő homoki borok, friss csapolású sör kapható. Éjjeli szállás vidékiek részére.

Számos látogatást kér Vojnics József tulajdonos

SZINHÁZI ÉLET

külön illusztrált mellékletet ad az első

Suboticaí Vásárról

NŐI IPARISKOLA SUBOTICA

A suboticaí női ipariskolába a beiratások augusztus 20-án és szeptember 1-én lesznek. Jelentkezések a beiratkozásra d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óra között.

A beiratkozás az iskola épületében, Aleksandrova ul. 13. III. em. tartatik meg. Kérjük a szülőket és a gyámokat ezt tudomásul venni.

Subotica, 1925. augusztus 20.

A Suboticaí Női Ipariskola igazgatósága.

Eladó birtok

25 hold, elsőrendű szántó, gazdasági épületekkel, kedvező fizetési feltételek mellett Bosanski Brod várostól két kilométerre.

Csak komoly vevők forduljanak a következő címre: **Naslednici Pere K. Kostića Bos. Brod**

KOLOMAN SZENES - SUBOTICA
Telefon 72 és 73.

Vaddisznó

védjegyű

1, 2, 3, 4 és 5 vasu fogatós TRAKTOR ÉKÉK

„ORIGINAL PRATZNER“ paros és páratlan sorú vetőgépek, műtrágyaszóróval kombinált. „Novitas“ műtrágyaszórók egy lóval való húzatra.

2 méter szóró szélességű — — — 3.500— din.
2 1/2 méter szóró szélességű — — — 4.000— din.
Szőlőprés, szőlőzúzó, szecskavágó, kukorica morzsoló, daráló, répvágó.

EN GROS 6870 EN DETAIL

Felső-vojvodinai és szlavoniai képviselők: **ZENTAI SOMA SZENES KÁLMÁN**
Tekintse meg a kiállításon K 407. sz. pavilonunkat.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.

Távíratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota. Telep: Santai put.

A kiállításon főút 509. szám.

Mindenféle zsák, zsinagáru, tömlő és hevederek

PONYVA UJ ÉS HASZNÁLT PONYVAKÖLCSÖN

Butorszövetek, szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

A közkedvelt

Minerva Naptárak 1926-ra

Vajdasági Magyar Naptár
Gazdák Naptára
Petőfi Naptár
Jézus Szent Szive Naptár
Kis Naptár

sok képpel, érdekes tartalommal előjegyezhetők. Naptárarúsítók szükségleteiket jelentsék be. A rendeléseket az előjegyzés sorrendjében szállítjuk. Kérjen ajánlatot.

Minerva nyomda Subotica

Ha elegánsan és olcsón akar vilázködni, vásároljon

SÁR SÁNDORNÉ DIVATÜZLETÉBEN

Városháza

A kiállítás tártámára mélyen leszállított árak:

Japon — — — — —	m	65—	din.
I-a Crep de Chine — — — —	m	94—	din.
Crep Marokín — — — — —	m	120—	din.
116 cm széles mintás grenadin —	m	40—	din.
110 cm széles tiszta gyapjuszövet	m	60—	din.
130 cm széles tiszta gyapjuszövet	m	70—	din.
140 cm széles tiszta gyapjuszövet	m	100—	din.

Vásznak 14 dinártól felfelé.
Csak a kiállítás alatt!

Őszi és téli kosztüm és köppeney divatujdonosságok raktáron! 7037

Ajánlok raktáramból minden igénynek megfelelő sirméleket a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig u. m. **Gránit Syenit, Labrador márvány és mészkövből** vállalok temetői munkákat, **betövezést, aranyozást** úgy helyben mint vidéken. Készítek **rajz után kriptákat, mazonumokat, kőfaragó és szobrász, valamint butor márvány munkákat.**

VERSENYEN KIVÜLI ARAK!

Tekintse meg raktáramat minden vételi kötelezettség nélkül.

TÜZIFA

Bükkfa hasáb — — — —	1000 Kg	350 Din.
Bükkfa fűrészelt — — — —	1000 Kg	385 Din.
Bükkfa aprított — — — —	1000 Kg	420 Din.
Puha gyújtófa somagolva	1000 Kg	260 Din.

BOSNA FATELEP
SUBOTICA ÉPÜLETANYAG
Vasúti teherpályaudvar mellett.

ESTI KURIR

terjedelmes és pontos tudósításban számol be naponta az Első Suboticaí Nagyvásár és Kiállítás eseményeiről!

„BEBI“ gyermekcipő áruház Tekintse meg kirakatomat **JOSIP HEISLER** Karadjordje trg 5

RADIO

információs iroda

Subotica, Raje Kujundžića ulica 3. A kiállítás alatt információs szolgálatot tart és pontos, megbízható **hitelinformációkat** ad az ország minden kereskedelmi és iparivállalatáról. **A. pavillon 24. számú szoba**
7021

Két darab használt motoros **mozsoló**

Hofbergyártmány, Watterlo benzínmotorokkal felszerelve olcsón eladó.
HEISLER DÁVID I SIN
6917 Stara-Pazova

COGNAC - RUM - LIKÓRGYÁR

keres azonnali belépésre fűszer- és csemege-üzletekben jól bevezetett

utazót

Ajánlatok referenciák megjelölésével „Likörgyár” jeligére a kiadóhivatalba kéretnek.
6927

T. cipőiparos urakat

felkérem, hogy a világhírű

„WINKLE“ KARTAFA

mintákat az A pavillon 17. számú szobájában

megtekinteni és lecses megrendeléseiket a model-számok feljegyzése mellett az illető város (község) bőrkereskedője útján eszközölni sziveskedjenek — Tisztelettel

LEOPOLD FÜRST SUBOTICA CIPÉSZKELLÉKNAGYKERESKEDŐ

mint a „Winkle“ kaptafagyarak
jugoszláv telepének képviselője

TELEFON SZÁM: 3-74

Löwy Testvérek Subotica

Üzletáthelyezés miatt nagy kiárúsítás

140 cm. Tiszta gyapju köpenyposztók Din. **100**—
140 cm. Kockás gyapjuszővetek Din. **75**—
140 cm. Férfi szövetek Din. **150**—
Tiszta gyapju Lódní szövetek Din. **50**—
105 cm. Gyapju voalé szövetek Din. **65**—

Egész finom női ruha- és kosztümszővetek. Legfinomabb angol és cseh férfiszövetek. Vászna, sifonok **13**— dinárból. Parchendek, flanellek. Papanok **250**— din. Gyönyörű mintás liberthy satinok.

**Általában
az összes cikkek
mélyen
leszállított áron
lesznek
kiárúsítva!**
6112

Pavillon szám: A 164.

„ORIENT“

Emir Mohamed Szkenderov, Tabriz, kizárólag eredeti keleti szőnyeg- és turáni kézimunka kereskedője

SUBOTICA
Aleksandrova ulica 13.

A kiállítás egész tartamára 15% engedmény!

Kiállítás: Eredeti perzsa szőnyegek és új kivitelű valódi keleti szőnyegek Perzsiából és a régi Kánságok területéről (Chiva, Buchara, Herz, Kokand), továbbá az iráni fensíkről (Afganisztán, Beludzsisztán) harmonikus keleti színpompás kivitelben gyapju és selyemfonalból 1-30 négyzetméter nagyságban u. m.

Tebris	Buchara	Beludzsisztán
Heris	Saruh	Ferahaa
Mamedam	Sirván	Hereke
Mosszul	Sirasz	Mir
Sine	Kasgar	Muskabad
	stb.	stb.

6588

85 holdas birtok

amelyből 10 hold gyönyörűen beültetett szőlő, gazdasági épületekkel, istállókkal, 26 méter hosszú és 16 méter széles nyárlakkal, közvetlenül a Száva partján kedvező fizetési feltételek mellett

eladó

Csak komoly vevőkkel tárgyalunk
MASLEDNICI PERE K. KOSTIĆA
BOSNA BROD

A szesz-, különösen a likör-, rum- és koknakszakmában kiválóan bevezetett, szakképzett és reprezentációképes urak mint

utazók azonnal felvétetnek.

Csak kiváló erőkre reflektálunk. — Ajánlatok „Qualität” jeligére a a Publicitas d. d. hirdető vállalathoz, Zagreb, Gundulićeva ul. 11. kéretnek.
6732

Rőföskereskedőknél Subotica és Sombor környékén jól bevezetett

képviselő

kerestetik, aki kül- és belföldi képviseleteket magával vinne. Ajánlatokat referenciákkal német nyelven „Megbízható” jelige alatt „Schmolka” hirdetőiroda Novisad, Futoški put 2. továbbít.
6985

VADÁSZOK!

Mielőtt vadász fegyvert vennének, feltétlenül nézzék meg a subotici vadász kiállításán augusztus 22-től, augusztus 31-ig

V. BATA SIN

cég Subotica, Kralja Aleksandra ulica 7., fegyver- és lőszer nagykereskedésének, vadászfegyver és lőszer kiállítását

Kiállítás: A. Pavilon I. em. 60.

Nyolc különböző fegyvergyárnak fegyver különlegességet lesznek bemutatva.

Minden vadásznak feltétlenül meg kell néznie!

ÓRIÁSI RAKTÁR! **ÓRIÁSI VÁLASZTÉK!**
Minden vadász kérje ingyen nagy képes árjegyzékünket, Saját villanyerőre berendezett puskaműves műhely

A VOLT

SANATORIUM

Dr. FARKICS, BEOGRAD

teljesen renoválva és átalakítva. A sanatoriumban a következő kezelések végeztenek: vizgyógyintézeti (gyógyfürdők, tussok és hidegvíz kúra) továbbá dörzsolókurák, elektrotherapia, besugárzások, medikomehanikus kezelések, továbbá minden egyéb fizikális kezelés. Az intézet elsősorban idegbetegeket (neurasténia, hisztéria, vérbajos idegbetegségek, különböző bémuriók) vesz fel, továbbá sebészeti-ortopédiai betegeket (csont-izom és izületi megbetegedéseket, ele született vagy szerzett testi hibák, hátgerinc görbületek, stb.) Ortopédiai cikkek készítése (benak részére szükséges szerek, miderek.)

Ápolási díj (étkezési, orvosi látogatás, hetenként egy fürdővel) napi 120-150 dinár. Egyéb kezelés külön felszámítatik.

Intézeti orvosok: Dr. H. Klein és Dr. C. Kajon
Szükség esetén és a beteg óhajára más orvos is rendelhet.

Részletes felvilágosítást nyújt:

Zavod Dra Farkića za fizikalno lečenje
Beograd Knez Mihajlov venac 23.

a Kalimegdánnal szemben. — Telefon 5-89.

Ügyes, tengeri szárításban tapasztalt

molnár

nagyvállalathoz

állandó foglalkozással

azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Nagyvállalat” jelige alatt a lap kiadóhivatalához intézendők.
6880

UJ! Régi kalapjából újat csinál az ujonnan felállított és saját vezetése alatt álló modern felszerelésű **UJ!**
KALAPFORMÁZÓ MŰHELYÉBEN, BEER BÖZSI KALAPSZALON
Cara Dušana ulica 2. szám. — Vidéki megrendelések a leggyorsabban elkészülnek.

És ön nagyságos asszonyom és uram
vajjon tudja-e már, hogy a

NETTEL ÉS FARKAS szőrmedivatáruháza, Novisad

Kralja Petra 27.

Telefonszám: 187.

Központ: Wien. Képviseletek: Leipzig és London.

A subotical kivállitáson az A. pavillon 149—150 sz. fülkében.

Jugoszláviában eddig még nem látott óriási választékban állítja ki össze,

szőrmeáruait és szőrme kabátokat

és pedig mindenféle szőrmeből készült női és férfi kabátokat, sálakat, boákat, a legolcsóbbtól a legdrágább luxusdarabokig, a legszebb kiállításban és a legfinomabb kivitelben. Valódi perzsa, valódi nutria, ausztráliai és amerikai oposum, valódi Sixel és Herzog-féle amerikai szőrmeből.

6981

Radio

Telefon: 6-23

készülékek eredeti
„BROADCASTING“
és saját gyártmányu, gyári árakban a
BROADCAST.
SHS és Balkán vezérképviselőnél:
KONRATH D. D. SUBOTICA Savo Tokelje
ulica 79. szám.

Komplett készülékek

Alkatrészek

Akkumulátorok

Anodbatteria

Dupla fejhangtatók

Brown hangszórók

Lampák

Mérnöki szaktanács

és rajz önépítőnek

Rádió bemutató

nappal és este

Engedélyek gyors

megszerzése.

JEGYGYŰRÜKET

és menyasszonyi ajándékokat
a legolcsóbban vásárolhat

Ádám ékszerészet

Subotica, Radičeva ulica 6.
Sugár-ház. 3769

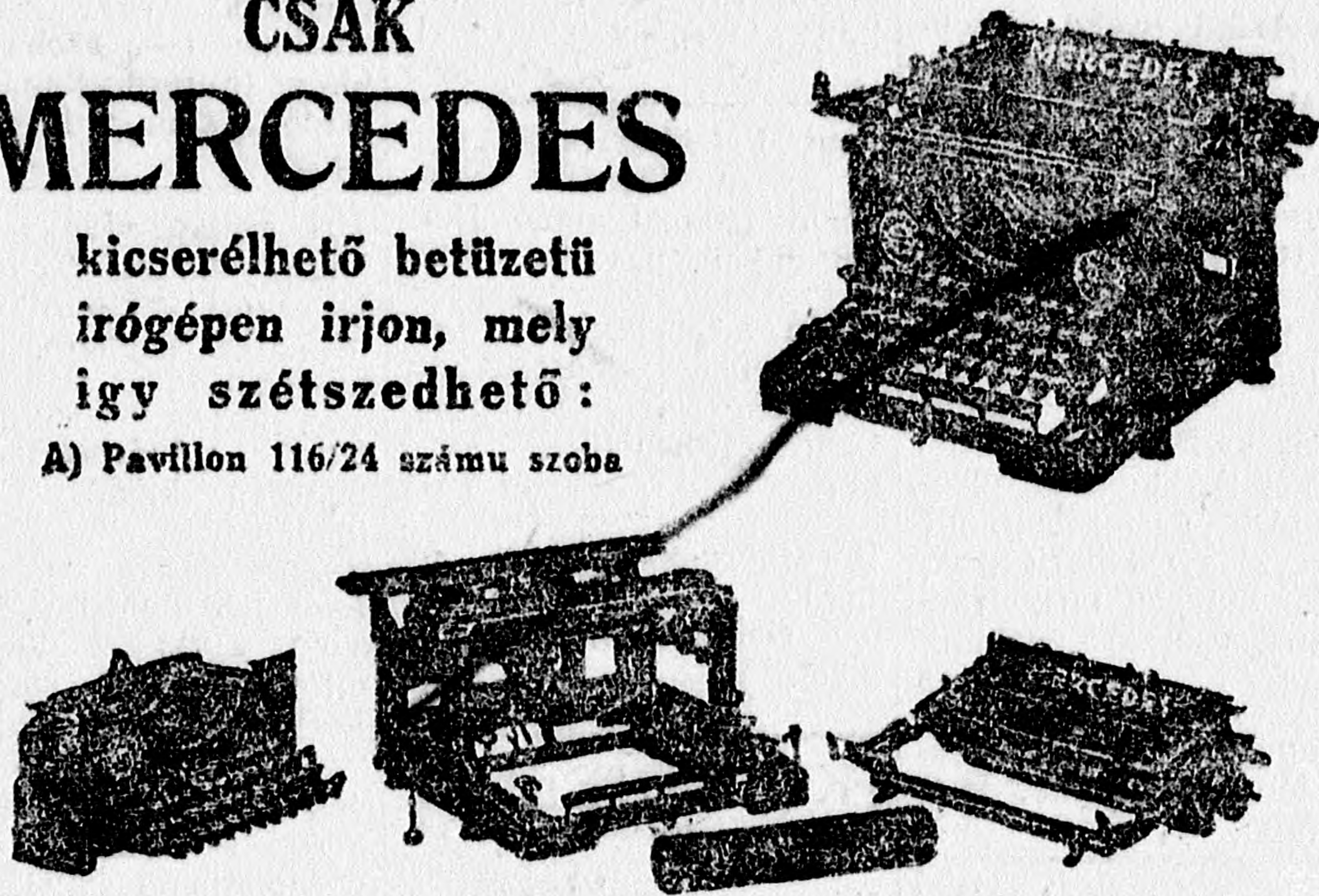
GYAKORNOK

ki szerb, magyar, német
gyors- és gépi, megfelelő
állást keres, esetleg mint
utazó is. Cím: Schmolka
hirdetőirodában Novisad,
Futoski put 2. 6984

CSAK MERCEDES

kicserélhető betűzetű
írógépen írjon, mely
így szétszedhető:

A) Pavillon 116/24 számú szoba

SHS. vezérképviselő WILHEIM S. és FIA, SUBOTICA

MINDENKI MEGGYŐZŐDHET RÓLA, HOGY
A SCHULZ-FÉLE „DAGMAR DRILL 1925“

VETŐGÉPEK

A LEGJOBBAK, A LEGTÖKÉLETESEBBEK

ÉS A LEGOLCSÓBBAK A JELEN KOR VETŐGÉPEI KÖZÖTT.

„ERMA“ KNOTEK & CO. NOVISAD

STRAND-UT

6982

STRAND-UT

DRUŠTVO ZA ELEKTROTEHNIKU I FABRIKA KABELA A.D. VELIKI-BEČKEREK

TELEFONSZÁM: 203.

Sürgőnycim: „ELKA“

Készít mindenféle erős és gyengeáramu kábeleket, szigetelő
csöveket, préselt szigetelő anyagot

Radió-anyagokat

Azonnali szállítás!

Árjegyzék kívánatra!

Tekintse meg a 42. sz. fülkét a főpavillonban a
subotical kiállitáson!

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Péntek—vasárnap
Itala Manzini felléptével
A CSILLAGOK FELÉ...
Pompás művész dráma
6 felvonásban
Jön! RIN-TIN-TIN
második nagy ujdonsága a
HALÁL LEGYŐZŐJE

Csütörtök—vasárnap
Harry Liedke, Maria Jacobini luxus film ujdonsága
ORIENT
Mesés kiállítású szerelmi kalandorfilm kelet minden izzó szenvedélyével
8 felvonásban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és almaszövegesnek számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbontatlan jellegű leveleket továbbítunk. Kérdések, közlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

NE FELEJTSE EL

hogy fényképezőgépet elhozhat az állításra, hogy csak jó és irraszaggal tud szépen dolgozni, hogy foto-cikket legjobban és legnagyobb választékban **csak TENNER OPTIKUSNAL** kaphat
Subotica, Kapu 11.
A vásári igazolvány felmutatásánál 10 százalékos engedmény.
6802

Vizsgázott sofőr

barátságos, mindenféle autókhoz való előbbi belépésre állást keres.
Cim: Konec Ferenc St. Kanjiža, Obiliceva ul. 27.
6911

Elsőrendű szakmunkás

kétéves kislányával tanvárára, estleg helybe ajánlkozik. Mészáros paplanos, Jelašićeva ul. 6.
7023

BRAZILIÁBA

SAO PAULO államba, ingyen jegyek, pontos felvilágosítással szolgál, szegény kivándorlóknak az utlevél és a beutazási engedély közvetítését ingyen vállaljuk. Bármi utazási ügyben forduljon bizalommal

BIRO AMERIKÁHOZ NOVISAD

Kralja Petra u. 11.

Munkásnok

felvételnek könnyű, tiszta és állandó munkára jó fizetéssel. Nyitrai Dug V. Gajeva ul. 63 (volt Bethlen-utca).
7025

Deutsches Fräulein

te auch französisch spricht, und eventuell Klavier spielt, wird zu 2 Mädchen (9 und 11 Jahre) gesucht. Offerte möglichst mit Photographie sind zu richten an Oskar Ofner Novisad, Mušičkog ul. 30.
6882

Gazda, vinceller vagy kertész

nős, gyermektelen, közepes évelében kerestetik kisebb gazdasághoz Zagreb mellett. Belépés október 1-én. Ajánlatok bonyóítványmásolatokkal küldendők Zagreb I. postafiók 25.
6988

Megbízható

szaktárnoknő kerestetik kiállításra. Belépés azonnal, fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok azonnal »Pénztárnoknő« poste restante.
7036

A rövidáru angroszakma

ban teljesen perfekt kezdő, ki nagykereskedésben már húsz évvel ezelőtt volt alkalmazásban, s ki a helyi piacon is jól bevett vezető, főlvétetik. Cim a kiadóban.
6994

Kenyérsütő

azonnal felvételt Cabafi Lajosnál, Bačko-Petrovo-selo.
6987

Gyors és gépirónó

szakmunkás, korlátolt irodai munkára jó fizetéssel azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.
6835

A Bácska-Bánátban

jól bevezetett, komoly megbízható és elsőrendű utazó, ki a rövidáru szakmában teljesen jártas kerestetik. Cim a kiadóban.
6995

Jó munkás

borbélysegéddel felvesz Hornok, Bajski put.
7024

Előnyomdaberendezés

modernül és szakszerűen összeszerelt és megvizsgálva szállít **LEOPOLD SAMUEL** előnyomdaberendezési vállalat **SENTA (Bačka)**
4419

VÉTEL-ELADÁS

Egy 3 és egy 4 tonnás teherautó kifogástalan állapotban, teljesen új gumikkal, elsőrendű gyártmányú, igen jutányos áron eladó. Automobilia Fiat-Garage. Subotica.
6884

FIFI KÖLN VIZ

Készíti FINTÉR gyógytár

7 HP Hoffner-Schranz

te le fogaskerekes magánjáró teljes felszereléssel, jókarban, elköltséges miatt minden elfogadható árért eladó. Levelekre nem válaszolok. Sörös János gyptulajdonos, Temerin.
6966

Mozi eladó

teljesen felszerelt Uzembert. Vidéki vendéglősöknek kincs. Bezárt hirdető V.-Bečkerek. 668

Börgarnitúra

kitűnő karban, olcsón eladó. Kaje Kujundzića (volt Veselényi) ulica 4. Subotica. 6725

Eladó jókarban lévő

4 tonnás teherautó Stulick Józsefnél Bačkan (Bačka).
6879

Transport borsz hordók

keveset használtak, teljesen jó állapotban eladók. Bajai-ut 44.
6971

Suboticán tűzifakészítő

2 évi bérletszerződéssel eladó. Esetleg használatba kiadó. Knežević fordárszűzlet, Vilsonova ulica broj 16.
6821

4 drb teherutó

(Ginsing) 3-4-5 tonnas, jó állapotban, igen olcsón eladó. Fr. Šupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.
6863

Senta-Felsőhelyen

egy 40 év óta álló vendéglő azonnal eladó. Bergel Jakab, ügynök.
7009

Eladó Somborban

egy modernül berendezett fényképezési műterem. Cim: Kosmetika, Sombor.
7034

Borosfordók

eladók. 60 hektos és kisebb, jókarban eladó. Földes, ruhaüzlet.
7022

KÜLÖNFÉLE

Három szobás lakás

a városházától két percnyire olcsón átadó. Cim a Kurir hirdetési irodában.
6952

Két intelligens diáklányt

a tanév tartására teljes ellátásra vállalok. Cim a kiadóban.
6931

Két elegáns butorozott szoba

esetleg konyhahasználattal azonnal kiadó. Trumbićeva ul. 3.
6972

Diákok ellátására

részesülhetnek jó gyermektelen házárnánál Senta-n. Erdőkölödni lehet Bacsics Dezső asztalos mesternél, tyukpiac.

Készruha mintavásárlás

A szabóipar remekei megérkeztek! Felföltöny, raglan, bőrkabát, prémes gazdagskabát, bricsesszek, fiuruhák. Különlegességek női főtűtőkben. Eisler Izsónál, barátok temploma során.
7010

Motorbicikli

3 HP olcsón eladó. Erdőkölöki Friedmann villanyszereplőnél, Paja Kujundzićeva ulica.
6918

FIFI KÖLN VIZ

Készíti FINTÉR gyógytár

KISS ZÁLOGINTÉZET

mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirkó 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállítással; v. férfi női ruhán és téli ruhákban vanó. Ékszer, ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgyak állandóan olcsón eladnak. Subotica, I. kör, Bogovićeva (Kinjszi) ul. 12.
6897

Butorozott szobát

keresek konyhával a beltéren és egy kisebb izletheziséget kiadok. — Merfcel kalapüzlet.
6991

Irodának vagy lakásnak

alkalmas 1-2 szoba a főtéren (butorozatlanul is) kiadó. Cim a kiadóhivatalban.
6822

Uri család elvált

néhány diákok ellátására. Ugyanott kihordásra jó házikóst kapható. Cim a kiadóban.
6920

Utcai raktárhelyiség

a beltéren kiadó. Cim a kiadóban.
6967

7-8 hónapos közepnyag

ságu kutyákat idomításra elfogadok. Szakszerű kurtirzást és kurozást végzek, egy Dobermann és egy farkskutya eladó. Mahotka Ferenc Osiobodjenje 102.
6925

Teljesen külfödéjratu

szében butorozott szobát keresek heti 1-2 napi használatra. Cimket a kiadóba kérek.
6463

Kozmetika! Hölgyiödraszat!

A legelhanyagoltabb arcbört is 8 nap alatt művésziesen kikészítem. Orr és kézvérség kezelése. Hajszálak, anyagiég, szemölcsök, bőrelváltozások fájdalommentes eltávolítása. Olcsó bétrend-szer. Otthoni eredményes kezelése gyógykozmetikai szépség-szerim szétküldése naponként postával. Vidéki hölgyek tanítványoknak felvétetek. Hajfestészet hemiával, hajszőkítés művészi színárnyalatokban garancia mellett. Ondolás, fejmosás, manikürözés hölgyek és urak részére. Julije Mittler, Alexandrova ulica.
7014

HÁZASSÁG

Olvasóink figyelmét felhívjuk, hogy házasságközvetítés végett bizalommal keressék fel leveleikkel Faragó enő budapesti íróját, hol lapunkra való nívatozással díjjal felvilágosítással szolgál. Nevezett cégnek megbízásai vannak: Jugoszlávia, Slovenskó Románia, Magyarországi területeiről. Közvetítés megbízható, komoly. (Faragó, Budapest, Nepszínházutca tizenhat.) Cégjelzéstelen levelezés.
6224

NOVISADON

a Brüll kendergarnival szemben 30 egységű területű telket, rajta 16-8 26 méter hosszú egyséletes raktárral és 4 szobás lakással azonnal beköltözésre ELADÓ. Bővebbet Dr. Palóc Eimon Subotica, Jelašićeva ulica 4.

FOGLALKOZÁS

Két tisztességes kifutólányt és egy nőt felvesszünk. Bedő Senoc ul. 19.
6925

Keresek Görögországba

állandó munkára szakmunkásokat: szobafestő, mázó és floderozó, gépedeket, a floderozók előnyben részesülnek, utlevél kiállításához szükséges következő okmányok: orkési bizonyítvány, fényképes személyazonossági bizonyítvány. 2 drb fénykép. Anton Reisinger, Beograd Sarajevska ul. 9.
6926

Villanyszerelő

segéd és inas felvételt. Wehlein, Pašićeva ul. 2.
6964

Német kisasszonyt

keresek aug. 15. esetleg szept. 1-i belépésre. Cim a kiadóban.
6740

Kinderfräulein zu einem

5 jährigen Bubens und 7 1/2 jährigen Mädchen am sofortigen Eintritt nach Topcha gesucht. Adresse in der Administration.
6926

Bolgar jogász

munkát keres bármilyen irodai vagy kislány munkát. Beszél és ír szerbül, csehül, németül és franciául. Igényei szerények. Cim a kiadóban.
6975

Főmólnár kis családú

40 éves, szakképzett, állást keres. Legutóbb jömeneteli 4 vagonos kereskedelmi és csere-malomban volt hosszabb ideig főmólnár, amely saját diadémája szerint lett felépítve, mit bizonyítványokkal igazol. Kérem a t. tulajdonosok szíves meghívását hasonló vagy nagyobb bérhez, akik benne egyes, szakképzett főmólnárt kapnak. Cim: Malusy leveleivel L. F. főmólnár, L. Skotus J. J. tora 20, Subotica.
7032

Szeptatós dada

felvétetik I. Sokolska ul. 17.
6996

OKL mérnök

ut- és vasútépítésben, folyamatszabályozásban, csatornázásban, parcellázásban stb.

nagy gyakorlattal

SBS állampolgár

Állást keres

Ajánlatokat „Inzenjer” jellege alatt Interreklam d. d. címre Osijek I. Kapucinska 8. címre kér.
6953

Suche zu meiner

zwei Söhnechen die 4-5 Jahre alt sind, ein deutsches Fräulein, Kindergärtnerin mit Jahreszeugnissen werden bevorzugt. Die Stelle kann sofort besetzt werden. Frau Dr. Dénes Holló aus Senta, Bačka.
6990

„DIOGENES“ BENZINSEBLÁMPA Öngyújtó és önoltó. Tűz- és szélbiztos. Elpusztíthatatlan. Minden zsebben elhelyezhető. Más lámpákkal szemben előnye a hosszabb égési időtartamban (7 óra) és csekélyebb tüzemköltésben vannak. Ház, pince, istálló, utazók, turisták, örök részére. Ára 95 dinár

FALI ACÉL PÁNCÉL PÉNZSZEKRENY csavarokkal falra erősítve és helyet foglal el. A külseje gyönyörűen zománcozott. A legzsebben butorozott lakásban is szép bufordarab. Olcsó! Versenyen kívüli ár! Legbiztosabb óra pénzének, ékszereinek, értékpapirjainak és okmányainak

„VEB“ biztonsági zár. Minden ajtó és befelé nyíló ajtóra. Garántálva, hogy minden zár más módon zár, két egyforma nem létezik. Távollétében legbiztosabb óra lakásának. Használatával nyugodtan elutazhatnak. Nikkelezett luxus kivitelben dísz minden lakásnak. Ára 175 dinár. Az ajtón belül a szobában: Kívül:

UJ VILÁGSZABADALMAK! Győződjön meg! Kérjen díjmentes árjegyzéket! Keressen fel bennünket minden vételkényszer nélkül!

Tekintse meg a subotikai kiállításon az „F” pavillonban a 11. számú helyünket!

„ORION” kom. produzeće za uvoz i izvoz, Beograd, Gospodar Jevremova 6. A Kalimegdán közelében. Minden nagyobb helyen képviselők kerestetnek